ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ చర్చలు
అధికార నివేదిక

(పన్నెండవ సమావేశము : ఇరవై ఒకటవ రోజు)

శుక్రవారము, 17 మార్చి, 1989

(సభ ఉదయం 8-30 గంటలకు సమావేశమైనది)

(సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు)

నియమభంగ ఆక్షేపణ

థక్కర్ కమిషన్ నివేదిక ప్రచురణ కొరకు వుద్దేశించిన తీర్మానముపైన

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర (హిమాయత్‌నగర్) :— అధ్యక్షా, నిన్న మన సభలో థక్కర్ కమిషన్ నివేదికను గురించి ఒక విషయం ప్రస్తావనకు వచ్చింది. దానిమీద నివేదికను బయటపెట్టాలని మనం కోరుతూ రిజల్యూషన్ పాస్ చేయవలసిన అవసరం వున్నది. ఇంతవరకు దేశంలో....

మిస్టర్ స్పీకర్ :—క్వశ్చన్ అవర్ తరువాత రెయిజ్ చేయండి. ప్రాముఖ్యతను నేను గుర్తించే చొరవ తీసుకొని ఈరోజు రూలింగ్ కూడా యిస్తున్నాను. దాన్నిబట్టి మీరు తరువాత మాట్లాడండి.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :—అధ్యక్షా, అనేక సందర్భాలలో క్వశ్చన్ అవర్‌ను కూడా క్యాన్సిల్ చేయడం జరిగింది. ఈరోజు కూడా....

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ప్రెస్ వారు బాయికాట్ చేసిన రోజు కూడా I had to show indulgence for the press.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :—వెంగళరావుగారి మీద సభా సంఘాన్ని వేయగా స్టే వస్తే, ఆ సందర్భంగా క్వశ్చన్ అవర్ రద్దు చేశారు. అప్పుడు తమరు ఆ సాంప్రదాయాన్ని ఎలా చేశారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— సాఫీగా పోయేదాన్ని ఎందుకు కాంప్లికేట్ చేయాలి?

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :—పార్లమెంటులో 63 మంది సభ్యులను సస్పెండ్ చేశారు. కాంగ్రెసేతర ప్రభుత్వం వున్న మన రాష్ట్రంలో మనం, ప్రాముఖ్యతను గుర్తించి మొట్టమొదట రిజల్యూషన్ మూవ్ చేయవలసిందిపోయి ఇంకా పరిశీలనం ఆలోచిస్తున్నాము, అధ్యక్షా.

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరి (రాజమండ్రి):—అధ్యక్షా, మేము నిన్ననే తమకు మనవి చేశాము అధ్యక్షా. అత్యంత ప్రాధాన్యతగల విషయం. దేశ ప్రధానికే రక్షణ లేకుండా, నష్టం జరిగింది కనుక కొన్ని నిర్ణయాలవల్ల. అందులో అనేక కుట్రలు, కుతంత్రాలు వున్నాయి. అంతర్గత కలహాలవల్ల యిది జరిగింది అనేది ఆర్. కె. ధావన్‌గారి నిర్ణయాలమీద జరిగింది అనేది పత్రికల్లో వచ్చింది. ఈనాడు భారతదేశంలో గందరగోళ పరిస్థితి వుంది. పార్లమెంటులో ప్రతిపక్ష సభ్యులందరినీ బహిష్కరించారు.

[కాంగ్రెస్ (ఐ) సభ్యుల నుండి యింటరప్షన్]

ఇంతకంటే ప్రాధాన్యత కలిగిన విషయం యింకొకటిలేదు. రేపు మరే ప్రధానికి కూడా రక్షణ వుండదు. ఏ ముఖ్యమంత్రికీ రక్షణ వుండదు. అవసరమైతే క్వశ్చన్ అవర్‌ను పోస్ట్‌పోన్ చేసి దీనిమీద చర్చకు అనుమతించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. తమరిని రూలింగ్ యివ్వవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

(ఇంటరప్షన్)

డాక్టర్ ఎం. వి. మైసూరారెడ్డి (కమలాపురం) :—అధ్యక్షా, పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్.

(శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి లేచి నిలబడి మాట్లాడడానికి ప్రయత్నించారు)

మిస్టర్ స్పీకర్ :—దయచేసి కూర్చోండి. నిన్ననే నేను నిర్ణయం తీసుకున్నాను. నేను రూలింగ్ యివ్వబోతున్నాను. రూలింగ్ తరువాత తప్పకుండా అవకాశం దొరుకుతుంది. రూలింగ్ యివ్వకముందే ఎట్లా ? నరేంద్ర గారు చెప్పింది వాస్తవమే. ఏకీభవిస్తున్నాను.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి (మక్తల్) :— అధ్యక్షా, ఇది చాలా ముఖ్యమైన విషయం. మీరు నిన్ననే రూలింగ్ యిస్తామని చెప్పారు. మీరు నిన్ననే రూలింగ్ యిస్తారని అనుకున్నాము. మీరు చెప్పిన మాటకు కట్టుబడి రూలింగ్ యిస్తారని ఎదురు చూశాము. మీరు సభ ముగిసేవరకు రూలింగ్ యివ్వలేదు. ఈనాడు దేశంలో పార్లమెంటరీ వ్యవస్థ స్థంభించిపోయింది. అటువంటి సందర్భంలో రూల్ 319 క్రింద మీకు సర్వాధికారాలు వున్నాయి. ఈ విషయాన్ని తీసుకోవాలి. ఇంతకుమించి ముఖ్య విషయం ఏముంటుంది ? పార్లమెంటరీ వ్యవస్థ స్థంభించిపోయినప్పుడు మీరు స్పందించకపోతే ఎట్లా ?

(ఇంటరప్షన్)

గొంతు వున్నవారికే సాగుతుంది అంటే ఎట్లా ? రూల్సుకు ప్రాముఖ్యత లేదా ? ఈనాడు ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థ స్థంభించిపోయింది. అధికారంలోవున్న పార్టీలు తమ అధికారాన్ని దుర్వినియోగ పరుస్తున్నాయి. అటువంటప్పుడు కూడా మనం చర్చించడానికి అవకాశం లేకపోతే, అది సరి అయిన పద్ధతికాదు. మీరు

దయచేసి ప్రశ్న సమయం సస్పెండ్‌చేసి రూల్ 319 ని పురస్కరించుకొని సస్పెండ్ చేసి, రిజల్యూషన్ పైన చర్చకు అవకాశం కల్పించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker :—Let me say...

Sri D.K. Samarasimha Reddy (Gadwal) :— Have you permitted him ? why should it go on record ?

Mr. Speaker :— Nothing will go on record unless I say ?

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :—నేను చెప్పినదాంట్లో ఏమి తప్పు వుందని రికార్డుల లోకి పోదు ?

Sri M. Baga Reddy (Zaheerabad) :— Are you going to control the House or not ? Have you given permission ? This is not fair.

Dr. M.V. Mysoora Reddy :— Sir, I am on a point of order...

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :—అధ్యక్షా, రూల్ 319 క్రింద మీకు సర్వాధికారం వుంది. ఈ క్వశ్చన్ అవర్‌ను సస్పెండ్ చేసి దీన్ని అంగీకరించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

Sri M. Baga Reddy :— He is going on talking. Have you given him permission ? This is not fair.

Dr. M.V. Mysoora Reddy :— Sir, I am on a point of order...

(Interruption)

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి :—మీరు ఆయనకు పర్మిషన్ యిస్తే అభ్యంతరం లేదు. లేకపోతే ఆయనను కూర్చొబెట్టండి.

Mr. Speaker :— I have not permitted anybody. It will not go on record.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి :—నథింగ్ గో ఆన్ రికార్డు అని చెబితే మాకు అభ్యంతరము లేదు.

Mr. Speaker :—Please bear with me.

(తెలుగుదేశం పార్టీ నుండి ఇంటరప్షన్)

శ్రీ యస్. విజయరామరాజు (నాగూరు) :— స్పీకర్ పైన నిఘా పెట్టిన మీ ప్రభుత్వం అంతర్గత కలహాలతో కుళ్ళిపోయింది.

Mr. Speaker :— If you are prepared to listen to me, I can conduct the House.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :— నథింగ్ గో ఆన్ రికార్డు అంటున్నారు. ఏమిటి మేము చేసిన తప్పు, పొరబాటు? స్పీకర్‌ను అడిగే అధికారంకూడా మాకు లేదా?

Sri D K. Samarasimha Reddy :— Will it go on record ?

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :— అధ్యక్షా, మాకు స్పీకర్‌ను అడిగే అధికారం కూడా లేదా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :— మీకు రిజల్యూషన్ మూవ్ చేయడం ముఖ్యమా ? స్పీకర్‌ను ధిక్కరించడం ముఖ్యమా ? ఏది ముఖ్యమో నాకు చెప్పండి. మీ రిజల్యూషన్ ముఖ్యం కాదా ?

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :—ఔను.

Mr. Speaker :— Then, why do you want to disobey the directions of the Speaker? Please listen to me.

Sri D. K Samarasimha Reddy :— Sir, are you allowing him? What is this?

Mr. Speaker :— I must hear everybody.

Dr. M. V. Mysoora Reddy :— Sir, I am on a point of order.

Mr. Speaker :— Let the House be in order. Then, I can hear your point of order.

(Number of Members from the Opposition and the Treasury Benches rose at the same time and wanted to speak)

I am asking everybody to keep quiet. You are standing without my permission. Please sit down.

Sri D. K. Samarasimha Reddy :— You must...

Mr. Speaker :— Don't say 'you'. You must address the Chair properly. You cannot say that. If you have no respect for the Chair, I have also no respect for you.

Sri D. K. Samarasimha Reddy :— 'You' is not unparliamentary.

Mr. Speaker : – It is very unfortunate. It is very casual. There is a method to address the Speaker. You must know it.

Sri D. K. Samarasimha Reddy :— I am addressing according to methodology. If the Chair does not go according to the Rules...

Mr. Speaker :— Then, it is alright. If you have no tolerance and if you go on justifying your comments...

(Interruption from the Treasury Benches. Number of T. D. P. Members rose from their seats to speak)

Sri T. Sitaram (Amadalavalasa) :— He must apologize...

Mr. Speaker :— Without any reason you are provoking. You are not appreciating my impartiality. I have said nothing will go on record.

Sri G. Pratap Reddy (Allagadda) :— You are responsible.

Mr. Speaker :— You are also equally responsible.

(Sri G. Pratap Reddy, Sri S. Vijaya Rama Raju and some other Congress-I Members rushed into the well of the House and tried to have a dialogue with the Honourable Speaker)

Mr. Speaker :— Please move out. I am going to name you.

(Interruption)

Mr. Speaker :— I don't tolerate this. Come on, move the resolution. I am trying to come to your rescue and you provoke me without any reason.

న్యాయ, శాసనసభ వ్యవహారముల శాఖా మంత్రి (శ్రీ సి. ఆనందరావు):- అధ్యక్షా, ఏ పద్ధతిలో అయితే తమపై యాస్పిరేషన్స్ కాస్టుచేసి సభను స్థంభింపచేసే ప్రయత్నం చేస్తున్నారో దానికిగాను వారిపైన కఠిన చర్య తీసుకోవాలని, వారిని సస్పెండు చేయాలని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker :— I am naming you and you must go out of the House.

(Sri G. Pratap Reddy rushed to the podium of the Speaker)

Ms. Speaker :— Don't come here. I am naming Mr. Pratap Reddy, Mohd. Jani and Mr. Raju. Come on, remove them. I don't tolerate this nonsense. Let them be suspended till the end of the session.

శ్రీ సి. ఆనందరావు :— అధ్యక్షా, కాంగ్రెసు సభ్యులను రెస్ట్ ఆఫ్ ది సెషన్ సస్పెండు చేయాలని నేను ప్రతిపాదిస్తున్నాను. తమరు దయచేసి దీనిని అంగీకరించాలని కోరుతున్నాను.

(Both the Congress-I and T. D. P Legislators rushed into the well of the House and entered into arguments. Sri G. Pratap Reddy stood up on the seat and began rising the slogans 'You have come with a plan' and 'it is pre-planned').

Mr. Speaker :— I don't tolerate this attitude. You are going to be suspended. Come on, remove them.

(At this stage 10 to 15 Marshals entered the House through the door situated behind the Honourable Speaker and formed themselves into a human wall around the podium of the Honourable Speaker.)

Mr. Speaker :— I am asking them to go out. For no reason he goes on talking nonsense.

(Interruption)

I face the situation squarely. Take them out. Remove them.
(Repeated interruptions and noisy scenes in the well of the House)

What is the fault. I do not want. They must go out. If I have committed any wrong, I will accept it. They cannot talk as they like. I don't tolerate this. I have not committed any mistake.

(Utter bedlam in the House)

I am adjourning the House.

(The House then adjourned at 8-45 a.m.)

సభ తిరిగి ఉదయము 10-00 గంటలకు సమావేశమైనది.

(సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు)

సభా కార్యక్రమము

Dr. M. V. Mysoora Reddy :— I am on a Point of Order under Rule 77.

Mr. Speaker :— Let me resolve first.

Sri D. K. Samarasimha Reddy :— Mr. Speaker Sir, in the morning when the House assembled, on behalf of the other Members of my Party also I would like to submit that we did not mean any dis-respect to the House or to the Chair. We have every respect to the Chair. There appears to be some mis-understanding in understanding certain things. Anyway, I would request the Hon'ble Chair to treat the matter closed and let not the...

(Interruption)

Mr. Speaker :— Let us forget all those things.

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరి :— అధ్యక్షా ! పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్. ఇందాక తమరు హౌస్‌ను ఎడ్జర్న్ చేసే ముందు గౌరవ సభ్యులు విజయరామ రాజుగారు తమర్ని కామెంట్ చేశారు. దీనివల్ల తమకు, సభా గౌరవానికి భంగం కలిగింది.

Mr. Speaker :— It is all right. Forget about it.

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరి :— ఈ సభా గౌరవానికి భంగం కలిగింది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ఎవరి ప్రవర్తన ఎలా ఉందో ప్రజలకు కూడా తెలియాలి. మనకు సిగ్గుచేటు కాదు, మనం అన్యాయం చేయలేదు కాబట్టి— People should decide about all these things.

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరి :— రికార్డు చూడండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— రికార్డులోకి పోలేదు.

Dr. M. V. Mysoora Reddy :— I am on a Point of Order under Rule 77. హైదరాబాదు నగర కార్పొరేషన్ ఎన్నికలలో ఒక కేబినెట్ మంత్రి రిగ్గింగ్ చేశారని దాని గురించి ఎంక్వయిరీ చేయడానికి కృష్ణారావు

గారి కమీషన్‌ను ఏర్పాటు చేశారు. ఆ కమీషన్ రిపోర్టు ఇచ్చినా ఇప్పటి వరకు సభముందు పెట్టలేదు, సభముందు పెట్టాలని నేను రెజల్యూషన్ ఇచ్చాను.

Mr. Speaker :— I will go through the resolution and give a Ruling on that.

Sri D. K. Samarasimha Reddy :— Sir, under Rule 77 I have given another resolution seeking this House to pass the resolution in the best interests of the democratic traditions and in upkeeping the constitutional authority in the country. They have asked for appointment of a high powered judicial enquiry commission. In view of the categorical findings by the Full Bench of the Andhra Pradesh High Court the Skipper of the team of the ruling party is guilty and to be filed charges. It is a Constitutional obligation. Because it is mandatory under Section (3) of the Enquiry Commission Act, I had given a resolution.

Mr. Speaker :—It is just given, I wil give a Ruling on this also

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :— ఠక్కర్ కమిషన్ నివేదికను ప్రచురించాలని కోరుతూ రెజల్యూషన్ పాస్ చేయాలన్నాము. దానిగురించి చెప్పండి.

(శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి, శ్రీ ఎ. ధర్మారావు, డాక్టర్ ఎం. వి. మైసూరారెడ్డి, శ్రీ యం. బాగారెడ్డి, తదితర సభ్యుల నుంచి అంతరాయము)

Mr. Speaker :— I am coming to that only.

డాక్టర్ ఎం. వి. మైసూరారెడ్డి :— నేను ఇచ్చిన రెజల్యూషన్‌పై కూడా రూలింగ్ ఇవ్వండి. రెండూ కలిపి ఇవ్వండి. నేను ఇచ్చిన రెజల్యూషన్ రాష్ట్రానికి సంబంధించింది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— లింకప్ చేయకండి.

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు (దుగ్గిరాల) :— నేను రూల్ 60, 53 క్రింద నోటీసులు ఇచ్చాను.

Mr. Speaker :— The other Rulings I will give afterwards. Yesterday's Ruling I must give today and today's Ruling I will give tomorrow. I will give some Ruling.

శ్రీ సి హెచ్. విఠల్‌రెడ్డి (నర్సాపూర్) :— మీరు రూలింగ్ చదవ బోయేముందు గౌరవ సభ్యులు ఇట్లా అడ్డుపడడం సరైంది కాదు.

(అంతరాయము)

(కాంగ్రెస్-ఐ పార్టీకి చెందిన సభ్యులందరూ లేచి నిలబడ్డారు)

శ్రీ పి. జనార్ధన్‌రెడ్డి (ఖైరతాబాద్) :— ఇది మనందరికీ సంబం ధించింది.

Mr. Speaker :— I am going to give. నేను రూలింగ్ ఇస్తాను. I will ask them to continue that. Let me deal with the problem.

ఉ॥ 10-10 శ్రీ సి.హెచ్. విఠల్‌రెడ్డి :— మీరు రూలింగు చదివి వినిపించండి? తరువాత దాని గురించి....

Sri A. Dharma Rao :— Point of Order Sir. I have given Notice under Rule 60 and also another one relating to the dismissal of 31 Ministers from the Andhra Pradesh Cabinet. This is an issue concerning the people and also kept them in confusion and confusion was created in the minds of the people of Andhra Pradesh. It is a vital issue to be discussed.

Mr. Speaker :— No more before that, I announce that all the questions are to be posted subsequently. Short notice questions matters under Rule 74 and 304 will be taken up tomorrow.

ప్రకటన

సెంట్ ఆన్స్ కాలేజీలోని సంఘటనలపై కమిటీ ఏర్పాటు గురించి

I am to announce to the House that the following Members are nominated to enquire into the incidents of St. Ann's College, Mehdipatnam, Hyderabad:

1. Smt. Rajanaramani ... Chairman
2. Sri M. Baga Reddy
3. Sri Ch. Rajeswara Rao
4. Sri N. Raghava Reddy
5. Sri Ch. Vidyasagar Rao
6. Sri C. Narsi Reddy
7. Sri Mohd. Amanullah Khan
8. Sri M. Omkar
9. Sri K. V. Narayana Rao

The Committee will submit its report within 15 days.

రూలింగు

థక్కర్ కమిషన్ నివేదిక ప్రచురణ కొరకు ఉద్దేశించిన తీర్మానము పైన

Sarvasri Ch. Vidyasagar Rao, C. Narsi Reddy, C. Ramachandraiah, Indrasena Reddy, K. Venkata Rao, G. Butchaiah Chowdary, M. V. Krishna Rao, M. Omkar, B. Bal Reddy, R. Ravindranath Reddy, V. Jayapal, R. Srinivas Reddy, N. Raghava Reddy, Md. Rajab Ali, and K. V. Narayana Rao gave notice of a resolution on the publication of Thakkar Commission Report, whereupon Sri N. Sreenivasul Reddy raised a point of order that under Rule 77 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, a Member who wishes to move a resolution should give ten days notice of his

intention to move the resolution and also that the subject matter of the resolution was not under the purview of the Legislative Assembly. Sri D. K. Samarasimha Reddy further added that Parliament by Law gave power to the Government of India to withhold the tabling of any report of enquiry commission before Parliament, in public interest, and accordingly the Government of India decided not to make public the Thakkar Commission Report. Hence he objected for moving of the resolution.

Before, I dwell on the legal aspect of this matter, I may invite the attention of this August House about the publication of relevant portion of Thakkar Commission Report in "Indian Express" which has a wide circulation throughout the length and breadth of this country. In the absence of denial from the powers that be, it is presumed that whatever appeared in the news paper is correct. If the matter were to be kept secret, then the question of Enquiry Report being put before the people through Parliament would not arise. But in the instant case, already wide publicity is given about Thakkar's Report in the edition of Indian Express dated 14th March.

Under Rule 78 of the Assembly Rules, a resolution may be in the form of a declaration of opinion or a recommendation; or it may be in the form, so as to record either approval or disapproval by the House of an act, or policy of Government, or convey a message, or command, urge or request an action, or call attention to a matter or situation for consideration by Government or in such other form as the Speaker may consider appropriate

There are number of occasions in the past, where this House concerned itself, in passing resolutions on several matters of grave National and International Importance. For instance, a Resolution on the happenings in Sri Lanka was passed by this House on 12-8-1983.

The West Bengal Legislative Assembly has also passed a Resolution in this regard, keeping in view of the importance of the matter.

As this is a matter of grave national importance, and the entire Nation is agitated and since the purpose of the resolution is merely to express the opinion of the House, I find that the resolution sought to be moved by the Members of this House is in proper form. Sensing the mood of the House, I am permitting the members to move the resolution waiving the period of notice, in exercise of the powers conferred on me, under proviso to Rule 77 and other relevant Rules.

Sri Ch. Vidyasagara Rao :— Sir, you have permitted me to move the Resolution. Let me be permitted to move the Resolution Sir.

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్ రెడ్డి :— మా పేర్లు లేవు. మా పార్టీ వైపునుంచి కూడా ఇచ్చాము.

శ్రీ ఎస్. రాఘవ రెడ్డి (నక్రెకల్) :— అందరము కలిసి ఇచ్చాము.

Mr. Speaker :— Sri Raghava Reddy, Sri Rajab Ali, Sri K V. Narayana Rao......... ఈ పేర్లు కూడా ఉన్నాయి.

Sri D. K. S mar simha Reddy :— I am on a point of order.

(Sri Ch. Vidyasagara Rao stood up to move the Resolution).

Mr. Speak r :— I have already guaranted that you should move the Resolution. Before that there is a point of order.

Smt. Marjori M. Godfrey (Nominated) :— There should be representation to the Minority Community in the Committee relating the St. Ann's College for Women.

Mr. Speaker :— I will also includ your name Madam.

శ్రీ డి. కె. సమరసింహా రెడ్డి :— మీరు రిజల్యూషన్‌కు సంబంధించి రూలింగు ఇచ్చారు. నేను పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ రెయిజ్ చేశాను. I would once agai appeal to your good conscience to review it, reconsider it because we are going to set up a bad precedent by taking up discussion on such Resolution on the Floor of the House. In this cont xt, I would even invite your kind attention...

(At this st ge many members from the B. J. P. and T. D. P. stood up and interrupted)

Mr. Speaker :— I have permitted him. No question of again objecting to that. Let hi n say.

Sri D K. Samarasimha Reddy :— I have every right to appeal to the good sense of the Chair to reconsider it.

శ్రీ పి. వెంకటపతి :— సభలో ప్రతిదీ రివ్యూ చేస్తున్నారా?....

Mr. Speaker :— There cannot be any discussion. He requested me to review the decision which I am not doing it. I am not reviewing that. Mr. Vidyasagara Rao to start discussion on the Resolution.

Sri D. K. Samarasimha Reddy :— (Stood up)

శ్రీ ఎస్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :— రూలింగు ఇచ్చారు. ఆ రూలింగు కరెక్టా? కాదా? అనేటటువంటి దానిమీద డిస్కషన్‌కు ఎలా చేశారా?

Mr. Speaker :— I have not allowed him to say.

Sri D. K. Samarasimha Reddy :— The decision that has been arrived at by the Honourable Speaker can be reviewed or reconsidered when cert in facts on the legal position are brought to his notice. The decision that has been taken is contrary to the Rules.

Mr. Speaker :— That, you cannot say.

Sri D. K. Samarasimha Reddy :— Let me say, Sir. Hear me, Sir, and then give your decision. In the Ruling given by the Honourable Speaker...

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి (మలక్‌పేట) :— రూలింగును క్వశ్చన్ చేసుకుంటే, ఇంకేమి ఉంటుంది. ...

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ఇట్ విల్ బి ఇంప్లిమెంటెడ్.

Sri D. K Samarasimha Reddy :— I am not questioning the Ruling.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :— మీరు రూలింగు ఇచ్చాక మళ్లీ డిస్కషన్ ఎట్లా అవుతుందండి?....

Sri D. K. Samarasimha Reddy :— I am appealing to the good conscience of the Speaker. I am not questioning the Ruling.

Mr. Speaker :— Even if Mr. Samarasimha Reddy says that he is not going to accept, there is the Ruling and it will be implemented. The Ruling is there. Even assuming there is no... I am not entertaining all those things.

Sri D. K. Samarasimha Reddy :— I am asking the Speaker to invoke the residuary powers only to review it. In the Ruling given by the Honourable Speaker, Honourable Speaker has placed reliance on one of the Reports made by the Indian express.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :— మీరు ఎట్లా ఎలా చేస్తున్నారండి?....

Sri D. K. Samarasimha Reddy :— Is not the member entitled to correct the Proceedings in the House.

Mr. Speaker :— That is why, I have given you an opportunity. Now, you have expressed your anguish.

Sri D. K. Samarasimha Reddy :— I have not expressed my anguish. I am just trying to point out in the Ruling where the points have been erred.

శ్రీ సి.హెచ్. విఠల్‌రెడ్డి :— తమరు రూలింగు ఇచ్చాక....

Sri D. K. Samarasimha Reddy :— I am requesting to invoke the residuary powers of the Speaker to correct the facts Let me have my say. నేను ఎక్కువ ఫ్యాక్ట్సులోకి పోవడం లేదు. ఇండియన్ ఎక్స్‌ప్రెస్‌ను క్వోట్ చేశారు. ఇండియన్ ఎక్స్‌ప్రెస్‌లో వ్రాసిన దాన్ని ఎవరూ డెనై చేయలేదని తమ రూలింగులో చెప్పారు. That is an incorrect statement of fact. In the Parliament it is said that it is a bundle of lies. Honourable Speaker should not rely or in placing reliance on it. It is not a valid statement. It has no validity; you cannot rely on it. అధ్యక్షా, నేను లీగల్‌గా చెబుతున్నాను. నేను చెప్పకుండా, వారు అడ్డు ఉ॥ 10-
తగులుతున్నారు.

శ్రీ సి. ఆనందరావు :— అధ్యక్షా, రిజల్యూషన్‌లో పార్టిసిపేట్ చేయమనండి. చెప్పింది తప్పు అని చెప్పమనండి. మీకు అవకాశం వుంది కదా. మీరు చెప్పేది మీరు చెప్పండి.

Sri Ch. Vidyasagar Rao (Metpally) :— Point of Order.

Sri D. K. Samar..simha Reddy :— My point of Order is not answered.

Mr. Speaker : — You are emotional.

Sri D. K. Samarasimha Reddy :— Under Rule 302, even according to Kaul and Shakdar or even according to Mayes Parliamentary Practice...

Mr. Speaker :— I have given the Ruling. Now, the question of any discussion does not arise.

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి :— నాది డిస్కషన్ కాదు. నేను డిస్కస్ చేయడం లేదు. I am appealing to your good conscience to the real fact. The Honourable Speaker also may err. I would like the Honourable Speaker to correct himself.

(Interruption)

తీర్మానము

థక్కర్ కమిషన్ నివేదిక ప్రచురణ కొరకు

Sri Ch. Vidyasagar Rao :— Mr. Speaker Sir, I beg to move the following Resolution to be passed by this August House :

> "This House resolves requesting the Government of India to publish immediately the Report of Thakkar Commission on the assasination of Late Prime Minister Smt. Indira Gandhi in the interests of the Nation".

I repeat it again. "This House resolves requesting the Government of India to publish immediately the Report of Thakkar Commission on the assasination of Late Prime Minister Smt. Indira Gandhi in the interests of the Nation".

Mr. Speaker : — Resolution moved.

(Thumping of desks from Treasury Benches and all other Opposition Benches except Congress-I benches)

(All the Congress-I Members came out of their seats at this stage)

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :—విద్యాసాగరరావుగారు ప్రతిపాదించిన తీర్మానాన్ని నేను బలపరుస్తున్నాను. దాన్ని హౌస్ పాస్ చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను

(At this stage Sri M. Baga Reddy, Dr. Y. S. Rajasekhar Reddy and Sri R. Damodar Reddy went upto the Honourable Speaker and were speaking something while all other Congress-I Members came from their seats to the Leader of Opposition place)

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి :— ఇది హౌస్ కదా, రూల్స్ మాకు తప్ప మీకు లేవా ?

శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్ అలీ (సుజాతానగర్) :—అధ్యక్షా! ఈ రిజల్యూషన్‌ను మేము బలపరుస్తున్నాము.

(కాంగ్రెస్ సభ్యుల నుండి "మేము ఖండిస్తున్నాము, నిరసిస్తున్నాము" అంటూ కేకలు)

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి :—అధ్యక్షా! ముందు మీరు మమ్మల్ని చెప్పనివ్వండి తరువాత కావాలంటే మూవ్ చేయండి.

శ్రీ సి ఆనందరావు :—డిస్కషన్‌కు అనుమతి ఇచ్చారు. రిజల్యూషన్ మూవ్ చేయబడింది. సపోర్టు కూడా చేయబడింది కాబట్టి, వారి వారి సీట్లలో కూర్చొని సభా కార్యక్రమం జరిగేందుకు సహకరించవలసిందిగా, మీ ద్వారా వారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి :—రిజల్యూషన్‌ను టేకప్ చేయుడానికి వీలు లేదు. This House has no authority to do it. You are thinking too much of the power of this House

Mr. Sreaker :—What all the Rules say and the Constitution says......

Sri D. K. Samarasimha Reddy :—You have no authority......

Mr. Speaker :—If I have no authority, you don't accept it. I am not compelling you to accept it.

Sri D. K. Samarasimha Reddy :—This House has no authority to discuss this Resolution.

Mr. Speaker :—I Will not allow you any time you like. On the Resolution you can say the same words. I have exercised my authority. That is all. You can say, you can go to the press or anybody.

Sri D. K Samarasimha Reddy :—You must do it judiciously.

Mr. Speaker : —I have exercised my powers. If you do not agree, you can resort to any other thing. Parliamentary norms......

Sri D. K. Samarasimha Reddy :—Let us have our say. With great respect to the Chair, let me say.

(At this stage Sri S. Vijayarama Raju tapped the table of the Secretary)

Mr. Speafier :—Mr. Rajul if you go no tapping the table I know how to deal with it. Don't provoke me, it is not your job to come here and tap it. Do you think that I have no right ?

శ్రీ యస్. విజయరామరాజు :—మీకు అధికారం వుంది. ఏమయినా చేయవచ్చు.

Mr. Speaker :—(Addressing all the Congress-I Mamebrs) Resume your seat. Are you going to resume your seats or not ?

('No, 'No' from the Congress-I Members)

Mr. Speaker :—If you are not going to resume your seats that means you are not going to obey the orders of the Chair. Then I have to deal with you strictly. There is no other way except dealing with you.

శ్రీ సి హెచ్. విఠల్‌రెడ్డి :—అధ్యక్షా ! చర్చకు అవకాశం ఇవ్వండి. మేము తీర్మానం ప్రవేశం పెట్టాము. మేము చెప్పడానికి అవకాశం ఇవ్వండి.

Sri G. Buchaiah Chowdary :—Point of order.

Mr. Speaker :—There is no point of order. ఇంకా పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ ఏమిటి? That is way we are trying to bring the House into order. I am restraining myself.

శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్ అలీ :—అధ్యక్షా ! నా పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్‌కు అవకాశం ఇవ్వండి.

(At this stage Dr. Y. S. Rajasekhar Reddy sat on the Table of the Secrettry and all the other Congress-I Members sat on the steps leading to the Honourable Speaker)

Mr. Speaer :—Mr. Rajasekhar Reddy, I am requesting you to go to your seats. If you are isnisting that you are going to disobey the orders, I should not be held responsible for the consequences. I have all respect for you all.

శ్రీ సి. ఆనందరావు :—అధ్యక్షా ! మీ రూలింగ్ తరువాత కూడా వారు సభను నడనివ్వడం లేదు కనుక రూలు 300, సబ్ రూలు (2) ప్రకారం వారిని రెస్ట్ ఆఫ్ ది సెషన్ కొరకు సస్పెండ్ చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

(Clapping of hands from all the Congress-I Members.)

Mr. Speaker :—(Looking at the Secretary of the Legislature) Neck them out, clear them.

(While some of the Members of the Congress-I were carried away physically by the Marshalls. others went away from the House)

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి (కోవ్వూరు) :—అధ్యక్షా! నేను వాకౌట్ చేసే ముందు నా ప్రొటెస్ట్ ఏమిటో చెప్పి వాకౌట్ చేస్తాను.

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్ రెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఇంతకూ మీరు ఎవరికి అవకాశం ఇచ్చారు ?

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి :—అధ్యక్షా, నేను వాకౌట్ చేసే ముందు చెప్పి వాకౌట్ చేయాలి కదా.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మీరు చెప్పేది ఏదో చెప్పండి. మిమ్మల్ని వద్దు అనడం లేదు.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి :— అధ్యక్షా, ఇప్పుడు నేను తమరిని గురించి మాట్లాడడంలేదు. లీగల్ యాస్పెక్ట్ చెప్తున్నాను. Boath the House of Parliament, యిద్దరు ప్రిసైడింగ్ ఆఫీసర్లు రెండు రూలింగ్స్ యిచ్చారు. ఉ. 10-30

శ్రీ సి. ఆనందరావు :—అయిపోయినదానికి లెక్చర్ ఏమిటి ?

[ఇంటరప్షన్]

శ్రీ ఎస్. ఇంద్రసేనా రెడ్డి :—అధ్యక్షా! మేము ఎలవ్ చెయ్యము. రిజల్యూషన్ మీద మాట్లాడితే మాట్లాడమనండి, లేకపోతే లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—కేవలం రిజల్యూషన్ మీదే మాట్లాడండి.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి :—అధ్యక్షా! The Ruling of the Chair is over-riding the Ruling of the Presiding Officers of the Parliament.

శ్రీ ఎస్. ఇంద్రసేనా రెడ్డి :—రిజల్యూషన్ మీదే చర్చించాలి.

[ఇంటరప్షన్]

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి :—లీగల్ యాస్పెక్టు చెబుతున్నాను. దయచేసి వినండి. We are encroaching on the powers of the Parliament.

(Interruption)

Kindly hear me before I stage a walk out. Your Ruling is over-riding the Ruliof the Presiding Officers of boath the Houses of Parliament.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—హవుస్‌ని డిస్టర్బ్ చేయకండి....

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి :—ఇదేమిటి ? యింత నిరంకుశత్వం ఎక్కడా లేదు. నేను వాకౌట్ చేస్తున్నాను.

(శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి వాకౌట్ చేశారు)

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరి :—పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ అధ్యక్షా.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఏమిటి మీ పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ ?

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరి :—తమరు రూలింగ్ యిచ్చారు. దానికి వ్యతిరేకంగా శ్రీనివాసులురెడ్డిగారు కామెంట్ చేశారు. దయచేసి వాటిని రికార్డులోకి వెళ్ళకుండా తొలగించండి. ఒకసారి రూలింగ్ యిచ్చిన తరువాత డిస్కషన్‌కే వెళ్ళవలసి ఉంటుంది కానీ....

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఆయనకు పర్మిషన్ యివ్వకుండా మాట్లాడింది రికార్డులోకి రాదు. నేను ఆదేశిస్తున్నాను. ఇప్పుడు రెగ్యులర్ డిస్కషన్ ఆన్ రెజల్యూషన్ ప్రారంభిద్దాము.

శ్రీ ఎస్. రాఘవరెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఈ సమస్య యిప్పుడు దేశమంతటికీ సంబంధించిన సమస్య. దేశ ప్రధానిని హత్య చేసిన తరువాత, అసలు ఆ హత్య చేసినవారెవరు; హత్యకు కుట్ర పన్నినవారెవరు? అనే విషయాలు ప్రజ లందరికీ తెలియవలసిన అవసరం ఉంది. కొన్ని విషయాలు బయటకు వచ్చిన తరువాత దానిని బయట పెట్టకుండా, దాచుకునే ప్రయత్నం చేయడం మంచిదికాదు. శాసనసభ ద్వారా మనం పార్లమెంటునీ, కేంద్ర ప్రభుత్వాన్నీ కోరుతున్నదేమంటే - దేశ ప్రధానిని హత్య చేసిన విషయంలో రహస్యాలను ఏవిధంగానూ దాచే ప్రయత్నం చేయరాదు. ప్రజలముందుకి రావాలి. కొన్ని అంశాలు పత్రికల ద్వారా ప్రజల ముందుకి వచ్చాయి. దానినిబట్టి మనకు అర్థం అయ్యేది ఏమంటే చాలా తీవ్రమైన విషయాలు మనకు కనిపిస్తున్నాయి. ఆ పత్రికలలో వచ్చిన వాటిని కాదు అని ఖండించడానికి ఎవరూ యింతవరకూ సాహసించలేదు. కనుక యిది వాస్తవం అని నమ్మాలి. దాని ప్రకారం చూస్తే, కుట్రచేసినవారు ఉన్నతపదవులలో ఉన్నత స్థానాలలో ఉన్నట్లుగా కనిపిస్తున్నది. కనుక థక్కర్ కమిషన్ నివేదిక ప్రజలందరికీ తెలిసేట్లుగా ప్రజలముందు బహిర్గతం చేయాలని ఈ సభ తీర్మానించి, ప్రవేశ పెట్టబడిన తీర్మానాన్ని సంపూర్ణంగా బలపరుస్తూ, ఈ తీర్మానం చేయడంవల్ల ఏ తప్పూ లేదని, ఇది మనకు ప్రివిలేజ్ అని భావిస్తున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్ ఆలీ :— అధ్యక్షా, గత రెండు, మూడు రోజులుగా థక్కర్ కమిషన్ పబ్లిక్ ఎంక్వయిరీ కమీషన్‌గా ఏర్పాటయి, ఆ నివేదికని ప్రజలముందు వుంచకుండా జరుగుతున్నటువంటి గందరగోళం భారతదేశంలో కనీవినీ ఎరుగని పద్ధతిలో పార్లమెంటులో జరిగిన వుదంతాన్ని బట్టి చూస్తుంటే ఒక ప్రధానమంత్రి మరణం అందులో ఉంది, అందులో ఎవరెవరు ఉన్నారు అనే విషయాలను చూస్తే అనేకమంది దానిలో ఉండ వచ్చును. కానీ కొంతమంది దానిని పనిగట్టుకుని బహిర్గతం కాకుండా అడ్డు కట్టలు కట్టుకుని, కేంద్రంలో రాష్ట్రాలలో వారు శాఖోపశాఖలుగా ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఇది చాలా దురదృష్టకరమైన విషయం. ఒక ప్రధానమంత్రి రక్షణకు ఏర్పడిన సిబ్బంది ద్వారానే మరణం జరిగింది అనేది ఆబాలగోపాలానికి
ఉ. 10-40 తెలిసిన విషయం. అందులో ఎవరికి ఎంత పాత్ర వున్నదో అనేటటువంటి విషయం థక్కర్ కమీషన్ దానిలో జరగడం అనేటటువంటిది జరిగింది అన్నదే

అందరికీ తెలిసిన బహిరంగ రహస్యం. ఆ యొక్క రిపోర్టుని బయటకు రాకుండా ఉంచడం అన్నది, పబ్లిక్ ఎంక్వయిరీ రిపోర్టు బయటకు రాకుండా ఉంచడానికి వీలులేకుండా పార్లమెంటులో జరిగినటువంటి విషయాలు ఇక్కడ ఏవైతే వున్నాయో దానికి నేను చాలా రియాక్టు అయి మీతో మనవి చేసు కొంటున్నాను. కొన్ని విషయాలు అసెంబ్లీలో, పార్లమెంటులో ఉన్నవాళ్ళ మీద, లేనివాళ్ళమీద, ఇది బయటకు రావాలి అన్నవాళ్ళమీద పనిగట్టుకొని పనిష్ చేయడం అన్నది దురదృష్టకరమయిన విషయం. ముఖ్యంగా ఇంద్రజిత్‌గుప్తా ఈ విషయంపై మొట్టమొదటగా ప్రస్తావించారు. ఆయన సీటులోనే కూర్చున్నాడు. దేశానికి అంతా విదితం. పత్రికా విలేకరులంతా కూడా చూచారు. అయినా ఆయనను నేమ్ చేసి ఆయనకు పనిష్‌మెంట్ యివ్వడం జరిగింది. గీతాముఖర్జీని అలాగే చేశారు. అందులో కూర్చున్నవాళ్ళను, హౌస్‌లో లేనివాళ్ళపైన కఠినమైన చర్యలు తీసుకొని సస్పెండు చేసి భారత దేశ చరిత్రను ఒక అధ్యాయంగా ఈనాడు మన భారతదేశ ప్రజానీకానికి 70, 80 కోట్ల ప్రజానీకాన్ని అల్లకల్లోలం కలిగిస్తున్న నిర్ణయం ఏదయితే ఉన్నదో - ఇంత నిరంకుశత్వం అక్కడ చూపుతోంది. ఇంతటితో ఆగలేదు. ఈ రాపణకాష్టాన్ని కప్పిపుచ్చుకోవడానికి, దానిలో చాలామంది పాలకవర్గంకు సంబంధించిన కాంగ్రెస్ పార్టీ వాళ్లు చాలామంది నిమగ్నం అయినట్లుగా తెలిసే విషయం, దానిని పసికట్టి బయటకు రాకుండా ఏదయితే ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారో యిది ఏమాత్రం క్షమించరాని నేరంగా మా పార్టీ భావిస్తోంది. ఇప్పుడు యింకా కొంతమందిమీద చర్యలు తీసుకోవడానికి, భారతదేశాన్ని డైవర్ట్ చేయడానికి ఇందిరాగాంధీ మరణంపట్ల థక్కర్ కమిషన్‌ను మరొక రకంగా మార్పించడానికి పెద్దఎత్తున ప్రయత్నం జరుగుతోంది. అసలు ఈ దేశంలో యివ్వాళ ఈనాడు ఈ పరిస్థితి నుంచి బయటపడడానికి, పక్కదారులు పట్టించడానికి డైవర్ట్ చేస్తున్నారు. ఈ విధానం అక్కడ కొనసాగుతోంది. కనుక దీనిపైన మనం తీర్మానం చేయాలి. ఈ తీర్మానంలో మేము ఇక్కడ కూర్చొన్న వాళ్ళందరమూ, సంతకాలు పెట్టాము. విద్యాసాగరరావుగారు దానిని చదివారు. ఈ న్యాయసమ్మతమైన తీర్మానాన్ని పాస్ చేసి సెంటర్‌కు నివేదించవలసిన అవసరం ఉంది. ఇది నా అభిప్రాయం అని చెప్పి మనవి చేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ సి హెచ్. విద్యాసాగరరావు :—అధ్యక్షా, ఈ సభాముఖంగా మొదట మిమ్ములను నేను అభినందిస్తున్నాను. ఎందుకంటే మీరు కాంప్రెహెన్సివ్ రూలింగ్‌లో ప్రజాస్వామిక విలువల గురించి, అవి ఏ విధంగా హరించబడు తున్నాయో, దానిని ఏ విధంగా అడ్డుకోవాలనే అంశాన్ని కూడా మీరు ఇచ్చిన రూలింగ్‌లో చెప్పారు. దానికి నేను ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ మరణానంతరం అప్పటి ప్రభుత్వం థక్కర్ కమిషన్ నియమించిన సంగతి అందరికీ తెలుసు. ఆ హత్య జరగకముందూ. దాని తరువాత పరిస్థితులూ పరిశీలించి ఒక రిపోర్టు యివ్వవలసిందిగా అప్పుడు ఆ కమీషన్‌ను కోరడం జరిగింది. మరి ఆ కమీషన్ ఎంక్వయిరీ చేస్తున్న

సందర్భంలో శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీకి 20 సంవత్సరాలుగా సెక్రటరీగా వుంటున్న ధావన్ గారిని అప్పుడు వుండడానికి వీలులేదని అప్పుడే ఠక్కర్ గారు అభిప్రాయపడడం జరిగింది. దానికి అనుగుణంగా అక్కడ తీసివేయడం జరిగింది. అది ప్రధాన విషయం ఏమిటంటే శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ మరణం సంభవించకముందే, దారుణంగా హత్య కాబడడానికిముందు కొన్ని నెలల క్రితమే ధావన్‌గారిని ఆ పదవిలోకి తీసుకోవడం జరిగింది. అంతకుముందు ధావన్‌గారు ప్రభుత్వం యొక్క సీక్రెసీని లీక్ చేస్తున్నారన్న నెపంమీద కొన్ని రోజులు ధావన్‌గారిని ప్రక్కకు పెట్టారు. అధ్యక్షా, ఈనాడు రిపోర్టు స్పష్టంగా వచ్చిన తరువాత, రిపోర్టులో వున్న విషయాలు ఈనాడు బయటకు వచ్చాయి. రిపోర్టు ఎప్పుడు పూర్తి చేయబడిందో - పార్లమెంటులో ఊహించని రీతిలో ప్రజాస్వామ్య సిద్ధాంతాన్ని, ప్రజాస్వామ్యంలోవున్న మౌలిక విలువలను కాలరాచి అనాడు ఆర్డినెన్సు ఇవ్వబడింది. ఠక్కర్ కమీషన్ రిపోర్టు ఈ సమాజం తెలుసుకోవడానికి వీలులేదు. ఇది వెలుగులోకి రాకుండా ఒక ఆర్డినెన్సు యిచ్చి దాని తరువాత చట్టం చేశారు. చట్టం అయిన తరువాత అందులో కొన్ని అంశాలు బయట పడ్డాయి. అంశాలు బయటపడ్డప్పుడు పార్లమెంటులో మిగతా బెంగాల్, కేరళలో శాసనసభలో తీర్మానం చేశారు. ఇప్పటికి కూడా ప్రభుత్వం దానిమీద స్పందించడంలేదు. ఈనాడు ప్రభుత్వం మీద స్పష్టమయిన ఎలిగేషన్ చేయబడింది. ఠక్కర్ కమిషన్ శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ మరణంలో ధావన్‌గారి పాత్ర వుందని వివిధ రకాలుగా వున్న కొన్ని అంశాలు చెబుతున్నాయి. Ther is clinching circumstanti.l evidence......

Mr. Speaker :—You need not go into all those details.

Sri Ch. Vidyasagara Rao :— For not publishing the report when accusations are made, it was the bounden duty of the Congress Government to publish the report. For that purpose, I am submitting all these facts. అయితే యిప్పుడు ఈ రిపోర్టు ఏదయితే ఉన్నదో దీనిని కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ రిపోర్టు టైం క్యాప్సూల్‌లో భూస్థాపితం చేయలేదు. ఇటీజ్ ఎక్సిస్టింగ్, వున్నప్పుడు దానిలో ఉన్న అంశాలు బహిర్గతం చేసి ఇందులో కాంగ్రెస్ పార్టీ తప్పులేదు, కుట్రపన్నలేదు, శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ హత్యా ఉదంతంలో ధావన్‌కు సంబంధంలేదని చెప్పకుంటే యిది చాలా గౌరవ ప్రదంగా వుండేది. అలా చేయకుండా ఈనాడు వాక్ స్వాతంత్ర్యం నోటికి సీలు వేసి, పత్రికా స్వాతంత్ర్యాన్ని హరించి, సంపాదకులందరి చేతులకూ సంకెళ్ళు వేసేటటువంటి పరిస్థితులు ఈనాడు యావత్ భారతదేశానికి - కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది. దీనిని కూడా వ్యతిరేకించవలసిన అవసరం ఉంది కాబట్టి దయచేసి నేనూ, అందరు సభ్యులూ ఏదయితే ప్రతిపాదించామో దానిని పాస్ చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :—అధ్యక్షా! నేను ఈ తీర్మానాన్ని బలపరుస్తున్నాను. ఒక విషయం మనవి చేయడం ఏమంటే, ఈరోజు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ దేశం యొక్క నాయకురాలైన ఇందిరాగాంధీ యొక్క హత్య జరిగిన సందర్భంలో థక్కర్‌గారి కమిషన్ వేసి, ఎంక్వయిరీ చేసి రిపోర్టు అందించ డానికి నియమించడం జరిగింది. అయితే ఈ రిపోర్టు గురించి పార్లమెంట్‌లో పెట్టే అవసరంలేదు. ప్రజలకు అందించవలసిన అవసరంలేదని ఒక చట్టం చేశారు. ఆర్డినెన్సు జారీ చేశారు. అది ఎందుకు చేసారన్నమాట ఆలోచించి నట్లయితే కేవలం కాంగ్రెసు వారు చేసిన తప్పులను కప్పిపుచ్చుకోవడానికి మాత్రమే యిలాంటి చట్టం చేశారనీ యింక వేరే ఏమీ లేదని మాకు భావం ఏర్పడుతోంది, అన్న విషయం మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా మరి ఇంత రహస్యంగా ఉంచవలసిన రిపోర్టు పత్రికలలో ఎక్కినప్పటికీ దానిలో ఏముందో తెలియపరచండి. ఈరోజు ప్రజానీకం అగమ్యగోచరంలో వున్నారు. అసలు ఎవరు కారకులు అనేటటువంటి విషయం తెలుసుకోవలసిన అవసరం ఏర్పడు తోంది. పత్రికలలో రిపోర్ట్సు వచ్చాయి. పార్లమెంటులో పలువురు సభ్యులు కోరినప్పటికీ, ఆ పార్లమెంటు వ్యవస్థను కించపరిచినట్లుగా కనబడుతోంది. సెంట్రల్ గవర్నమెంటువారు అవలంభించిన తీరు చూసినట్లయితే ఈ దేశం యొక్క క్షేమం కోరేవారు పార్లమెంటులో కాక యింకా ఎక్కడ ఉంటారు? యావత్ ప్రజానీకం అంతా ఎన్నుకొన్న ప్రజాప్రతినిధులు, పార్లమెంటులో ఈ దేశం యొక్క పరిపాలన కోసం బాధ్యత వహించారో, విధానాలు నిర్ణ యించి ఈ దేశంలో తప్పులు జరగకుండా చేసే బాధ్యత స్వీకరించారో, ఆ పార్ల మెంటుకే ఈ నివేదికను పెట్టకుండా దానిని దాటవేసే ప్రయత్నం చేస్తున్నా రంటే కాంగ్రెసువాళ్ళు కేవలం మహాత్మాగాంధీ పేరు చెప్పుకొంటూ బ్రతకడం కానీ, ఆ బురఖాలో ఎన్ని తప్పులు చేసినా చెల్లుతాయనే ఉద్దేశ్యం కనబడు తోంది. ఇది ఎన్నటికీ సమంజసం కాని విషయంగా మనం గమనించవలసిన అవసరం వుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఏదయినా న్యాయమయిన కోర్కెను పార్లమెంటు సభ్యులుగానీ, రాజ్యసభ సభ్యులుగానీ అడిగినప్పుడు పార్ల మెంటులో 63 మంది సభ్యులను న్యాయమయిన కోర్కె ఎందుకు కోరతారని సభ నుంచీ బయటకు నెట్టివేయడం, న్యాయమయిన కోర్కె కోరే అధికారం లేదనడం చాలా విచారకరమయిన విషయం, భరించరాని విషయం. ఇది అప్రజాస్వామికమయిన విషయం అని తమరి ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. ఈ సందర్భంలో మా ఆవేదనను వ్యక్తపరుస్తూ ఈ రిపోర్టును వెంటనే పబ్లిష్ చేసి, ప్రజలలో ఉండే అపోహలను తొలగిపోవడం కోసం, కేంద్ర ప్రభుత్వం దానిని పబ్లిష్ చేయాలని, ఈ తీర్మానాన్ని బలపరుస్తున్నాను.

شری محمد امان اللہ خان :— جناب اسپیکر صاحب ٹھکر کمیشن کی رپورٹ کے تعلق سے آپ نے جو رولنگ دی ہے میں اسکا خیر مقدم کرتا ہوں۔ کانگریسوں نے جو رپورٹ کے اس تعلق سے بائیکاٹ کیا ہے وہ قابل مذمت ہے۔ ٹھکر کمیشن کی رپورٹ پیش کرنا چاہئے۔ اسکے ساتھ ساتھ میں یہ عرض کرنا

چ ھتا ہوں کہ ٹھکر کمیشن رپورٹ پارلیمنٹ میں پیش کرنے اور اس پر بحث کرنیکے تعلق سے اپوزیشن پارٹیوں نے مطالبہ کیا گیا تو پارلیمنٹ میں ٦٣ اپوزیشن پارٹی کے ممبرس کو باہر نکال دیا گیا ۔ ساری ملک کی عوام کی نظریں اس پر ہے ۔ آندھرا پردیش اسکی مذمت کر رہا ہے ۔ آج آندھرا پردیش میں ٹھکر کمیشن کے علاوہ اور کئی مسائل ہیں ۔ اس کمیشن کے تعلق سے کل سے آج تک اس ایوان کا اہم وقت ضائع کیا جارہا ہے ۔ آندھرا پردیش میں بھی کئی مسائل ہیں یہاں پر بھی ایک لخت ٣١ منسٹرس کو نکال دیا گیا ۔ اس تعلق سے آپ نے رولنگ دی ۔

شری اسپیکر :— آپ صرف ٹھکر کمیشن کے تعلق سے ہی بات کریئے ۔

شری محمد امان اللہ خان :— یہاں پر بھی تو ایکلے بہت سارے مسائل ہیں ۔ ٹھکر کمیشن کی رپورٹ کا مسئلہ پارلیمنٹ کا ہے ۔ اگر وہ غلطی کر رہی ہے تو ہندوستان کی ٨٠ کروڑ عوام اس پر نظر رکھی ہوئی ہے ۔ لیکن آندھرا پردیش میں بھی ٣١ وزراء کو نکال دیا گیا آپ نے اس تعلق سے اسمبلی میں رولنگ دی ہے ۔

شری اسپیکر :— آپ کو میں نے خاص مقصد کیلئے وقت دیا تھا لیکن آپ نے اس سے تجاویز کر رہے ہیں ۔

شری محمد امان اللہ خان :— میں تجاویز نہیں کر رہا ہوں اسٹیٹ کے مسائل بھی تو ہے یہاں اسمبلی میں جو ہنگامہ مچا ہوا ہے اور دنگا فساد ہورہا ہے اسمبلی کے اندر پریس کانفرنس ہورہی ہے ۔ اسٹیٹ گورنمنٹ کو چاہئے کہ یہاں کے مسائل پر غور کرنا چاہئے ۔ ٹھکر کمیشن کا جو مسئلہ ہے وہ پارلیمنٹ غور کریگی ۔ میں کہنا چاہتا ہوں کہ اندرا گاندھی کے قتل سے آندھرا پردیش کو اتنی ہمدردی کیوں ۔ مہاتما گاندھی کا قتل کرنیوالے وہ اندرا گاندھی کے قتل پر اتنی ہمدردی کیوں کر رہے ہیں ۔

شری اسپیکر :— مسٹر امان اللہ خان صاحب آپ صرف اسوقت جو ریزولیشن پیش کیا گیا ہے اس پر ہی بات کیجئے ۔

شری محمد امان اللہ خان :— اسٹیٹ میں بھی تو کئی مسائل ہیں ۔

شری اسپیکر :— اگر آپ دوسری بات کرینگے تو وہ ریکارڈ میں نہیں بڑھایا جائیگا ۔

شری محمد امان اللہ خان :— میں ضرور اسکی مخالفت کرتا ہوں ۔

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ (నరసంపేట) :— అధ్యక్షా, జస్టిస్ థక్కర్ కమిషన్ ఉ. 10-50 యొక్క రిపోర్టుని ప్రచురించాలని ప్రవేశ పెట్టబడిన తీర్మానమును నేను పూర్తిగా బలపరుస్తున్నాను. ఈ సమస్య వ్యక్తిగత సమస్య కాదు. లేకపోతే మరొకటి కాదు. యూనియన్ గవర్నమెంటుకి సహజంగానే కొన్ని హక్కులు, అధికారాలు ఉన్న మాట వాస్తవం. కానీ రిపోర్టులను పబ్లిక్ ఇంట్రెస్ట్ దృష్ట్యా ప్రచురించకుండా ఆపే అధికారం లేదని ఎవరూ అనడం లేదు. కానీ ఆ అధికారం ఎట్లాగూ ఉంది కదా అని, ఉరి తీయించే అధికారం ఉంది కదా అని ఆ పేరుతో ప్రజాస్వామ్యాన్ని ఖూనీ చేసే విధంగా దోపిడీ పద్ధతులు ఉపయోగించడం తీవ్రంగా ఖండించవలసిన అంశం. వాస్తవం చెప్పాలంటే, దేశ రక్షణకు సంబంధించిన విషయాలు లేదా క్రొత్తగా పన్నులు విధించే ప్రత్యేక సమస్యలుంటే, ప్రభుత్వం పబ్లిక్ ఇంట్రెస్ట్‌తో కొంత కాలం ఆపుకున్నా అర్థం చేసుకోవచ్చు. మాజీ ప్రధాని ఇందిరాగాంధి హత్య జరిగినప్పుడు ఆసేతుహిమాచలం వరకూ దేశమంతా తీవ్రంగా అలజడి జరిగింది. అందరి దృష్టికీ కూడా వచ్చింది. ఇందిరాగాంధి దుర్మార్గంగా హత్య కావింపబడడం అందరము ఖండించవలసిన విషయమే. అందరము ఖండించాము. సంతాప సభలు జరిపాము. శాసన సభలో తీర్మానము పెట్టాము. బయట కూడా సంతాప సభలు పెట్టాము. అవే సభలలో ప్రధాని హత్య తరువాత మరొక తీర్మానం చేశాము. ఏమంటే 5 వేలమంది శిక్కులను ఊచకోత వేయడంపట్ల శాసన సభలో, బయట సంతాప సభలలో కూడా ఖండించాము. ఒక రకంగా శిక్కు జాతి యావత్తూ దేశ వ్యతిరేకం అని కూడా వచ్చింది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— రిజల్యూషన్ మీద మాట్లాడండి. రిజల్యూషన్‌ని డైల్యూట్ చేయవద్దు. కమీషన్ వేయబడింది. దీని విషయంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజలు, ఇతర రాష్ట్రాల ప్రజలు కూడా తెలుసుకున్నారు.....

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :— వాస్తవాలు తెలుసుకోవడానికి కమిషన్ వేయబడింది. వాస్తవాలు తెలుసుకోవడానికి ఆ రిపోర్టు బయటపెడితే అందరికీ న్యాయం జరుగుతుంది. ఈ విషయంలో ఇండియన్ ఎక్స్‌ప్రెస్ పత్రిక ఎన్నో ఇబ్బందులు ఉన్నా కూడా సాహసంతో పబ్లిష్ చేసినందుకు అభినందిస్తున్నాను. ఏకగ్రీవంగా తీర్మానం చేసి కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని వెంటనే ఆ రిపోర్టు బయట పెట్టాలని కోరడం సవ్యంగా ఉంటుంది. ఈ తీర్మానాన్ని మరొకసారి బలపరుస్తున్నాను.

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరి :— అధ్యక్షా! ముందుగా మీకు ధన్యవాదాలు. దేశ ప్రయోజనాల దృష్ట్యా ప్రజలలోగల ఆందోళన దృష్ట్యా దీనిలో పాలుపంచుకోవడానికి అవకాశం ఇచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదలు. మేము నోటీసు ఇచ్చి, తీర్మానం చేయాలని కోరడంలో ఉద్దేశం, దేశం అంతా గగ్గోలుగా ఉంది. దేశ ప్రధానికే రక్షణ లేకుండా పోయి, 80 కోట్ల భారతీయుల ఏకైక ప్రతినిధిని ఘోరంగా హత్య చేసినప్పుడు, దానివెనుక గల కుట్రను వెలికి

తీయడానికి ఆనాటి కేంద్రప్రభుత్వం థక్కర్ కమీషన్ ఏర్పాటు చేసింది. 1986లో రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత కూడా వెలుగులోకి రాలేదు. గత కొద్ది రోజుల క్రితం ఇండియన్ ఎక్స్‌ప్రెస్‌లో ఒక ఐటెం వచ్చింది. అరుణ్‌శౌరిగారు ఇచ్చారు. థక్కర్ కమిషన్ రిపోర్టు లీక్ అయిందని వార్త వచ్చింది. దానిపై పార్లమెంటులో చర్చ కావడం, మొత్తం ప్రతిపక్షం అంతాకూడా బయటకు పంపబడడం, అప్రజాస్వామికంగా నడుస్తున్న చరిత్రను చూస్తే ప్రాధాన్యం ఎంత ఉంటో తెలుస్తుంది. పూర్వపు రోజులలో అంతఃపుర కుట్ర అని చెప్పుకునే వారు. అధికారం కోసం జరిగేనని చెప్పుకునే వారు. కానీ ఈ థక్కర్ కమిషన్ రిపోర్టు ప్రకారం బహుశా అంతఃపుర కుట్రకు శ్రీమతి ఇందిరాగాంధి బలి అయినట్లు కనిపిస్తున్నది. ఆ సానుభూతి పవనంలో అధికారంలోకి వచ్చిన వారు దీని వెనుక ఎటువంటి కుట్రలు చేశారో ఆలోచించాలి. ధావన్ ఆమెకు అత్యంత విశ్వాసం గల సేవకుడు. అనేక సంవత్సరాలు ఆమె వెనుక గల ఆ వ్యక్తి మీదనే థక్కర్ కమిషన్ అనేక ఆరోపణలు చేసినట్లుగా, ఈయన ప్రమేయం ఉందని తెలుస్తున్నది. ఈ ధావన్ ఏమీ తక్కువ వాడు కాదు. ఇటాలియన్ కనెక్షన్‌తో కూడుకున్న కుట్ర అని తెలుస్తున్నది. కనుక విషయాలన్నీ వెలుగులోకి రావాలంటే రిపోర్టు బయటపెట్టాలి. రాజ్యాంగాన్ని మార్చవచ్చు. ఏదో అవసరం అయితే దేశ ప్రధాన కార్యక్రమాల కోసం రాజ్యాంగాన్ని మార్చడంలో తప్పు లేదు. కుట్రలు వెలుగులోకి రాకుండా, ప్రజలకు తెలియకుండా చేయడం కోసం రాజ్యాంగాన్నే మార్చి కమిషన్ రిపోర్టు ప్రజలలోకి రాకుండా చేశారు. ఆనాటి రాష్ట్రపతి జైల్‌సింగ్‌గారు అడిగినారు, రిపోర్టు తమకు పంపమని, శిక్కుల ప్రతినిధిగా ఆయన అడిగినా వారికి రిపోర్టు చూపలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— మీరు ముఖ్యమైన పాయింట్ మిస్ చేస్తున్నారు. అసలు ఈ హవుస్‌కి చర్చించడానికి అధికారం...... డిటెయిల్స్‌లోకి పోవద్దు.

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరి :— ఈ రిపోర్టు ఎంతో అవసరం. భారతదేశ ప్రయోజనాల దృష్ట్యా దీని వెనుక జరిగిన కుట్ర ప్రజలకి తెలియాలి. ఇంతకు ముందు ఫెయిర్ ఫాక్స్, బోఫోర్స్ వాటిపై రిపోర్ట్సు మూడు నెలలలో పార్లమెంటుకి తెప్పించి, ప్రజలకు తెలిపినప్పుడు, దీనిని ఎందుకు ఆపారు? ఈ కుట్ర వెనుక గల పెద్దల చరిత్ర దేశ ప్రజలందరికీ తెలియవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ అంతఃపుర కుట్రకి, కాంగ్రెస్ నాయకుల, అధికారుల ప్రమేయంతో జరిగిన దమనకాండ, 5వేల మంది అమాయక శిక్కులను ఢిల్లీలో ఊచకోత కోసిన విషయాలు తెలియచేయవలసిన అవసరం లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ఈ విషయాలన్నీ చర్చించడానికి మనకేం అధికారం ఉంది? మీరు ముఖ్యంగా చెప్పవలసింది, మీరు రూలింగ్ పార్టీ మెంబర్ కనుక ఈ విషయాలు చర్చించడం ఏమిటి?........

(ఇంటరప్షన్)

పత్రికలలో మేము కూడా చదువుతాము........

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరి :— దేశ ప్రయోజనాల దృష్ట్యా ప్రజలకు తెలియవలసిన అవసరం ఉంది. ఆ కారణం వలనే విద్యాసాగరరావుగారు, మేము ఈ తీర్మానాన్ని ప్రవేశపెట్టాము. దీనిని ఆమోదించి కేంద్రప్రభుత్వానికి పంపాలి. ఈ థక్కర్ కమిషన్ రిపోర్టు వెంటనే పబ్లిష్ చేసి, వాస్తవాలు ప్రజలకు తెలియచేసినప్పుడు, ఈ దేశంలో రాజకీయ నాయకుల, అధికారుల ప్రవర్తన తెలుసుకునే అవకాశం ఉంటుంది కనుక, ఈ తీర్మానాన్ని బలపరుస్తూ, వెంటనే దీనిని ఆమోదించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి. సీతారాం :— అధ్యక్షా! మొట్టమొదట తమకు నా అభినందనలు ఉ. 11-00
తెలియచేస్తున్నాను. ఒకదేశ ప్రధాని హత్యలో ఉన్నత స్థాయిలో వున్న వ్యక్తుల హస్తం వుందనే వాణిని విన్న తరువాత దేశ ప్రజానీకంలో చాలా ఆందోళన కలిగిన తరువాత ఇక్కడ ఈ సభలో గందరగోళ పరిస్థితులు ఏర్పడి అవాంఛనీయ పరిస్థితులకు దారితీసిన తరువాత తమరు చాలా హుందాతనంతో అతి కీలకమైన ఈ తీర్మానాన్ని, ప్రజల అనుమానాలను నివృత్తి చేయుటానికి ఉపయోగపడే ఈ తీర్మానాన్ని, ప్రవేశపెట్టి ఒక ఉన్నత సాంప్రదాయాన్ని మీరు నెలకొల్పుతున్నందుకు తమకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. చట్టాలను చేస్తున్న సభలే థక్కర్ కమిషన్ రిపోర్టును చర్చించకూడదు అన్నప్పుడు, రిపోర్టులోని నిజానిజాలు అడిగే హక్కును, అధికారాన్ని సభ్యులు కోల్పోయినప్పుడు ప్రజలకు ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థపై నమ్మకం పోయే పరిస్థితులు కలుగుతున్నప్పుడు వాస్తవ పరిస్థితులు తెలిసి తమ నిర్దోషిత్వాన్ని ప్రభుత్వం రుజువు చేసుకోవలసి వుంది. ఈ తీర్మానాన్ని ఆమోదిస్తూ తమకు మరొకసారి ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను.

శ్రీ పి. వెంకటపతి (సత్తెనపల్లి) :— అధ్యక్షా! ఈ తీర్మానముపై మా నాయకులు రాఘవరెడ్డిగారు మాట్లాడారు కనుక దానికి అదనంగా రెండు మాటలు మాత్రం నేను చెప్పదలచుకున్నాను. కమిషన్ నివేదికను బహిరంగ పరచకుండా దాచిపెట్టటానికి అవసరమయితే దానికి అనుగుణంగా రాజ్యాంగాన్ని సవరించడానికి కూడా పూనుకోవడంవల్ల ప్రభుత్వం వాస్తవాలను కప్పిపుచ్చుతున్నదనే అనుమానం 75 కోట్ల ప్రజానీకానికి కలుగుతున్నది. ఇటువంటి అనుమానం కలగటానికి మూలకారణం కేంద్ర ప్రభుత్వమని మనవి చేస్తున్నాను. అక్కడ పార్లమెంటులో కాని, ఇక్కడ అసెంబ్లీలో కాని కాంగ్రెస్ వారు అవలంభిస్తున్న పద్ధతుల వల్ల వారికి ప్రజాస్వామ్యం మీద విశ్వాసం లేదని మరొకసారి రుజువు అవుతున్నది. ఎమర్జన్సీకాలంలో కోర్టు తీర్పు అమలు కాకుండా వుండటానికి విత్ రెట్రాస్పెక్టివ్ ఎఫెక్ట్ ఒక తీర్మానం తీసుకు వచ్చారు. వారి నియంతృత్వధోరణికి ఇవి నిదర్శనాలని చెబుతూ ఈ తీర్మానాన్ని సభ యావత్తూ ఏకగ్రీవంగా బలపరుస్తుందని ఆశిస్తూ మేము బలపరుస్తున్నాము.

Mr. Speaker :—The question is :

"This House resolves requesting the Government of India to publish immediately the report of Thakker Commission on assasination of late Prime Minister Smt. Indira Gandhi in the interest of Nation."

The Resolution was adopted.

శాసనసభా ప్రాంగణములో ఉద్యోగ సంఘాలకు చెందినవారి ప్రవర్తన గురించి

Mr. Speaker :—I invite the attention of the Government. Yesterday some unauthorised people entered in the precincts of the Assembly and they raised slogans derogatory to the Speaker's Chair and the Honourable Chief Minister. They have not only said 'down, down' but also they wanted some more disciplinary action and something like that which has appeared in Eenadu to be taken against Speaker and the Chief Minister. It is a very serious matter and the Commissioner of Police, to my knowledge has not taken appropriate steps to see that unauthorised entry is stopped. Until this time he has not appeared Yesterday I wrote a letter to the Chief Minister about this and I hope the Home Minister will take necessary steps to see that this do not occur hereafter and nobody will be permitted inside the precincts of the Assembly without permission, without proper passes. Yesterday, I do not know how they entered. So many people entered. I think those who are responsible are Sri Swaminadhan, Sri Ramanaiah and Sri Mohan reddy. They are responsible for shouting in the Assembly precincts which they have misused. They are Government employees. They are more responsib'e when they say about Speaker or the Chief Minister. Outside they may shout anything. Here, they came inside. The Government must take it very seriously and should not allow these people to utter. We will take necessary action. I am referring it to the Privi eges Committee.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—అధ్యక్షా! ఏదైనా ఎన్. జి. వోల ప్రతినిధులు వచ్చి తమ కోర్కెలు చెప్పుకోవడంలో తప్పు లేదు. తమకు, ముఖ్యమంత్రి గారికి చెప్పుకోవచ్చు. కాని తమ పర్మిషన్ లేకుండా శాసనసభ ఆవరణలో రావడమే కాకుండా ఇష్టం వచ్చినట్లు నినాదాలు చేయడం, "స్పీకర్ డౌన్ డౌన్" అని అనడం సభా గౌరవం కాదు. అది ఏ విధంగాను బలపరిచేది కాదు. కనీసం వారిని సభకు క్షమార్పణ చెప్పడానికి పిలవాలి వారు ఆవిధంగా వచ్చి చెబితే తప్ప లేకపోతే దానిని క్షమించరాని విషయంగ తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :—అధ్యక్షా! ఎన్. జీ. వోలు వారి సమస్యలగ ముఖ్యమంత్రిగారికి, స్పీకరుగారికి శాసనసభ ఆవరణలోకి వచ్చి నా

♦. 11-10 సమస్యల పరిష్కారం కోసం ప్రయత్నం చేస్తే తప్పులేదు. కాని అనుమ

లేకుండా లోపలికి వచ్చి యీ సభలో మనము చెప్పలేనటువంటి నినాదాలు చేయడం, అది మంచి సాంప్రదాయం కాదు, మంచి పద్ధతి కాదు. ఎవరో తెలియని వారు వస్తే పర్వాలేదు, వారు గవర్నమెంటు మెషినరీ. సర్వం తెలిసినవారు. ఈ విధమైనటువంటి ప్రవర్తన మంచిది కాదు. వారి సమస్యలు తప్పనిసరిగా సానుభూతితో పరిష్కారం చేయడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేయాలి. మనము కూడా ప్రయత్నం చేస్తే తప్పు లేదు. కాని వారు అలాంటి ధోరణి అవలంభించడం మంచిది కాదు. వారు క్షమాపణ చెప్పడం సమంజసముగా వుంటుందని యీ సభ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి.హెచ్. విద్యాసాగరరావు :—అధ్యక్షా! నిన్న ఎన్. జి. జి. ఓస్., టీచర్సు మిగతా ఎంప్లాయీస్‌కు సంబంధించిన నాయకుల బృందం వచ్చింది. వారు స్పష్టంగా చెప్పారు. మేము బయటకు పోతే గం. 1-30 సమయం యిచ్చారు ముఖ్యమంత్రిగారు, స్పీకరు గారు—టైము యిచ్చారని— వారు లేరనే అభిప్రాయం వారికి కలిగింది. అయినా వారు వచ్చి సెక్రటరీ గారిని ఎవరినీ అడగకుండా వస్తూనే మూసివేసిన తలుపులను కొట్టడం, ఆ చప్పుడు విని నేను, నర్సింహారెడ్డిగారు, మేమందరము బయటకు వెళ్ళడం జరిగింది. ప్రజాస్వామ్యములో వారి హక్కుల పరిరక్షణ కొరకు, వారి డిమాండ్ల పరిష్కారం కొరకు వారు డిమాండు చేయవచ్చు. తమరు కూడ వినతి పత్రాలు తీసుకోవచ్చు. కాని ఈనాడు మొత్తం శాసనసభ గౌరవాన్ని భంగపరిచే విధంగా వారు కొంత ప్రవర్తించారు—కొంత స్పష్టం అవుతుంది వారు ప్రవర్తించినట్లు. అంతేగాకుండా వారు మెయిన్ గేట్ నుండి యిక్కడిదాకా రావడానికి అసలు అవకాశం కల్పించిన పోలీసు అధికారుల మీద కూడ చర్య తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. అసెంబ్లీ ఆవరణను ఎవరికో విడిచిపెట్టి, మార్షల్స్‌ను కేవలం సెక్రటరీ గారికి, స్పీకరు గారి దగ్గర విడిచిపెడితే, వీరే కంట్రోలు చేసుకోవడం చాలా కష్టం అవుతుంది. మేము చెప్పినపుడు మీరు వచ్చిన తరువాత కూడ కమీషనరు గాని, ఈ ఏరియాకు సంబంధించిన పోలీసు అధికారులుగాని రాకపోవడం, వారి కొరకు ఫోన్ చేయడం స్పష్టంగా చూశాను. కాబట్టి ఇపుడు రాఘవరెడ్డిగారు చెప్పినట్లుగా—ఎన్. జి. జి. ఓస్. ఈవిధంగా చేసినందుకు— సభ ఈ విధంగా అభిప్రాయపడుతున్నది గాబట్టి— క్షమాపణ చెప్పుకుంటే బాగుంటుంది. అంతేగాని వేరే చర్య తీసుకోవలసిన అవసరం లేదని మేము కూడా భావిస్తున్నాము.

మిస్టరు స్పీకరు :—మాకు ఏదో వారిని కించపరచాలని లేదు. సభా గౌరవాన్ని నిలబెట్టడానికి చాలా అవసరం వుంటుంది. I am not interested in victimising them.

శ్రీ సి.హెచ్. విద్యాసాగరరావు :—శాసన సభ కేవలము శాసన సభ్యులదే గాకుండా వారిది కూడ. శాసన సభను అందరు కలిసి గౌరవించ వలసిన అవసరం వుంది. కాబట్టి స్పీకరుగారి మీద చీఫ్ మినిస్టరుగారిమీద స్లోగన్స్ ఇవ్వడం సరైన పద్ధతి కాదు.

మిస్టరు స్పీకరు :—స్పీకరు గారిని అనడానికి వారికి అర్హత ఎట్లా వచ్చింది? స్పీకరు గారికి ప్రమేయమా? ఏమిటి అది?

శ్రీ సి హెచ్. విద్యాసాగరరావు :—అంటే సభను అన్నట్లే గదా. కాబట్టి దాని మీద క్షమాపణ చెప్పుకోవాలని సభాముఖంగా ఎన్.జి.జి.ఓస్‌కు మనవి చేస్తున్నాను.

Mr. Speaker :—It is in between the Government and the N G.Os. నేను మధ్యలో ఎందుకు రావాలి? వారికి ఇచ్చిన టైము కంటే ముందే నేను వచ్చాను. అయినా ఎవరూ కలువ లేదు.

శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్ అలీ :—అధ్యక్షా! ఎన్. జి. జి. ఓల కోరికలు చాలా కాలము నుండి పెండింగులో వున్న విషయం యదార్థమే. అయి నప్పుడు వారు తమ గ్రీవెన్సెస్ చెప్పుకోడానికి ప్రభుత్వం దగ్గరకు రావడం, తమరిని కలుసుకొని మెమొరాండం ఇవ్వడానికి వచ్చినటువంటి కార్యక్రమం డెమొక్రాటిక్ ప్రాసెస్. కాని ఇక్కడికి వచ్చిన తరువాత వారు నిర్వహించి నటువంటి పాత్ర చూస్తే విచారించదగిన విషయముగా పరిగణించబడుతుంది. ముఖ్యంగా మీ దర్వాజాలు కటకటాయించడం, అదే రకంగా శాసనసభలోనే నినాదాలు యివ్వడం-మిమ్ములను అంటే మమ్ములను అన్నట్లే-ఆ విధంగా భావించవలసి వుంటుంది-మీరు వేరు కాదు, మేము వేరు కాదు. ఒక అనుభవం కూడా వుంది. చాలా మంది సీనియర్ శాసన సభ్యులు వున్నారు. అనేక పర్యాయాలు తమ కోరికలు ప్రభుత్వం నెరవేర్చలేదనే వుద్దేశ్యముతో నాటు తెలిసినంతవరకు 1970 ఆ ప్రాంతములో-ఇక్కడ గ్యాలరీలో కూర్చుని కరపత్రాలు విసరడం, ఇలాంటి నినాదాలు చేయడం, ప్రభుత్వాన్ని స్పీకరు గారిని నిందించిన అనుభవాలు చూశాము, రికార్డు ఎత్తి చూస్తే కనబడు తుంది-కనుక ఏమి చర్య తీసుకున్నా-ఈనాడు ఇందుకు బాధ్యులైనటువంటి వారు రిగ్రెట్ చెప్పడం చాలా అవసరం-అది ఎపోలజీ అనండి, ఏదైనా అనండి-అందులో గవర్నమెంటు సర్వెంట్సు-వారు తప్పకుండా కొన్ని నియమాలు పాటించవలసిన అవసరం వుంది. రాజ్యాంగం ప్రకారముగా వున్నటువంటి డెమొక్రసీని అపహాస్యంపాలుచేసే వైఖరికి దిగజారి ప్రభుత్వం మీద వీటో చేసినట్లు చేయడం తరువాత మిమ్ములను, మమ్ములను నిందించడం విచారించదగ్గ విషయం గాబట్టి ఆ రకంగా-రాఘవరెడ్డిగారు చెప్పిన పద్ధతిలో-రిగ్రెట్ ఏ పద్ధతిలో జరుగాలి-ఎపోలజిగాని రిగ్రెట్‌గాని....

Mr. Speaker :—Let them come before the House. Let them regret for what they have done. అంతే, మనకు పెద్ద పనిష్‌మెంటుగాని ఏదైనాగాని చేయాలనే ఉద్దేశం కాదు.

శ్రీ మహమ్మద్ రజాబ్ అలీ :—ఆ రకంగా హౌస్ ముందు తీసుకోవలసి నటువంటి అవసరం వుంది. అప్పుడే మరొకసారి పునరావృతం గాకుండా

అరికట్టినవారము అవుతాము. మన సభా సంప్రదాయాన్ని కాపాడడానికి, డెమొక్రసీని కాపాడడానికి వుపయోగపడుతుందని మా పార్టీ తరఫున అభిప్రాయపడుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనా రెడ్డి :—అధ్యక్షా! నిన్న వారు వచ్చినప్పుడు నేను కూడ అక్కడనే వున్నాను. పద్ధతి మంచిగా అనిపించ లేదు. అప్పుడే చెప్పాను. అయితే మీరు, వారు చేసినటువంటివి అన్నీ విన్న తరువాత క్రినికరించి వారిని పిలిచి............

మిస్టరు స్పీకరు :—లేదు, తరువాత నాకు తెలిసింది, డిటెయిల్స్ పేపర్లో వచ్చాయి. వారు వుంటే, I would have invited them. They are Government employees and they should be more responsible· ఇక్కడ వున్న వారు, ప్రజలతో ఎన్నుకోబడినవారు........They are public servants. If they have no regard for us, what we have to do? Tell me, Mr. Indrasena Reddy? There is limit to it.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనా రెడ్డి :—మీ స్టాండ్ మీద మీరు వుండండి, మా లీడరు గారు అప్పుడే అభిప్రాయము చెప్పారు. అక్కడ నుండి ఇక్కడికి రావడములో మన అడ్మినిస్ట్రేషనులో కూడ లోపం వుందని నాకు అనిపిస్తుంది.

మిస్టరు స్పీకరు :—ఇదివరకే చెప్పడం జరిగింది. Already I have said Those who are responsible, guilty officers, action may be taken against them. I have already told that.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనా రెడ్డి :—అందుకే కేవలం వారి మీదే చెప్పకుండా మిగతాది చేస్తే బాగుంటుంది. వారు ప్రొటెస్ట్ చేయాలనుకున్నప్పుడు, రావాలనుకున్నప్పుడు రావచ్చు, ధిక్కరించి వచ్చారు. దాని మీద మనం యాక్షను...........

Mr. Speaker :—They are welcome. But there is a procedure and process. తిట్టడం ఎందుకు? మనలను గురించి మాట్లాడడం ఎందుకు?

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనా రెడ్డి :—తిట్టినటువంటి పార్ట్ విషయానికి సంబంధించి మేము మీతో ఏకీభవిస్తున్నాము.

మిస్టరు స్పీకరు :—అంతవరకే. They must be disciplined.

(Interruption)

Mr. Speaker :— In fact, it appeared in the press. It appeared in "Eenadu". In this matter, the Government will take into consideration......As far as N.G. Os. are concerned .. .. ఏమైనా సాధకబాధకాలు వుంటే చెప్పాలి.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనా రెడ్డి :—సెకండ్ థింగ్ సర్, ఏమంటే, మెయిన్ గేట్‌లో నుండి లోపలకు వస్తున్నారంటే మన అడ్మినిస్ట్రేషన్, మన సెక్రెటేరియట్ కూడ ఇన్‌వాల్వ్ అవుతుంది. కాబట్టి we have to go into the details

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—అధ్యక్షా! ఎన్.జీ.జీ.ఓల న్యాయమైనటువంటి కోరికలను బలపర్చడమనేది ప్రతి ప్రజాస్వామ్యవాది యొక్క కర్తవ్యం. కాని ఈ కోరికలను సాధించడానికి కొంత మంది వారి నాయకులు, కొన్ని సెక్షన్స్ వారు, ప్రయత్నిస్తున్న తీరు శాసన సభలో, ఇక్కడ స్పీకరు గారిని, సి.యం. గారిని నిందించడం అనేదే గాకుండా బయటకూడ వారి ఉపన్యాసాలు ఎట్లా వుంటాయంటే ఈ ప్రభుత్వాలను మేము మారుస్తాము, మా ఇష్టం వచ్చిన ప్రభుత్వాన్ని వుంచుతాము, మా ఇష్టం వచ్చిన ప్రభుత్వాలని దించుతాము, రాజకీయ పార్టీలు అన్నీ మేము చెప్పినట్లుగా వినవలసిందేనని రాజకీయ పార్టీల సహకారముతో తమ కోరికలను సంపాదించుకోవాలనే అవగాహన గాకుండా తాము చెబుతున్నట్లుగా రాజకీయ పార్టీలు విని తమ తోకలుగా తయారయి తమను బలపరిచిన వారు మంచివారు, బలపరచక పోతే చెడ్డవారు అనే తప్పుడు ధోరణిలో పోతున్నారు-ఈ విషయము వారి మీటింగ్స్‌లో కూడ మేము బహిరంగంగా హెచ్చరించాము. అయ్యా, మీరు ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు, ఏ ప్రభుత్వం వచ్చినా విధేయులుగా వుండి పని చేయవలసిందే. మీరు రాజకీయ నాయకులుగా వ్యవహరించే తీరు మంచిది కాదని బయట వారి మీటింగ్స్‌లో బహిరంగంగా ఖండించాము. అంతటితో ఆగకుండా ఇదివరలో సెక్రెటేరియట్‌లో వారు చేసినటువంటి దుందుడుకు చర్యల వల్ల ఏమి జరిగింది? సెక్రెటేరియట్ మొత్తాన్ని పోలీసు రక్షణ క్రింద అప్ప జెప్పవలసి వచ్చింది. చివరకు ఈ రోజు శాసన సభను ఇట్లా దుర్వినియోగం చేసుకోవడం వల్ల జరిగేదేమంటే-ప్రతి వారి మీద పోలీసు ఆఫీసరు-మన ఆఫీసు, సెక్రెటరీ శాసనసభ సిబ్బంది అందరికి మచ్చ తెచ్చే విధంగా వారు వ్యవహరించారు. వారికి వున్నటువంటి ప్రజాస్వామిక హక్కులను దుర్వినియోగము చేసుకొని నిజాయితీ కలిగినవారు రాకుండా ఆటంకము కల్పించిన వారు అవుతున్నారు. మేము కూడ వారు చేసినటువంటి తప్పుడు చర్యలను తీవ్రముగా ఖండిస్తున్నాము. వారు బేషరతుగా క్షమాపణ చెప్పుకోవాలని కోరుతున్నాము. అదే సమయములో స్పీకరు గారికి ఒక మనవి చేస్తున్నాను. జరిగిందేదో జరిగింది. పోలీసుల మీద శాసనసభ సిబ్బంది మీద ఏదైనా చర్య గాకుండా ముందు జాగ్రత్త కొరకు సూచనలు యివ్వడం మంచిది గాని యాక్షను వరకు పోకూడదని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ నాయని నరసింహా రెడ్డి (ముషీరాబాద్) :—అధ్యక్షా! ఈ సంఘటనలు జరిగినప్పుడు మేము అక్కడ వున్నాము. మేము అసెంబ్లీలో ఉన్నప్పుడు బైట గొడవ అయింది. డోర్స్ బంద్ అయిపోయాయి. డోర్సు ఎవరో గుద్దినట్లు చప్పుడు వచ్చింది. నేను, విద్యాసాగరరావుగారు, ఇంద్రసేనారెడ్డిగారు, బాగారెడ్డిగారు, మస్కటిగారు-అంతా అక్కడికి వెళ్ళాము. మేము వెళ్ళిన తరువాత స్లోగన్స్ ఆగిపోయాయి. మమ్ములను ఇక్కడకు రమ్మని పిలిచారు, మేము లోపలకు రాకుండా డోర్సు బంద్ చేశారని వారు ఆవేదన వెలిబుచ్చారు. 12-30 నుంచి 1-00 గంట మధ్య డెలిగేషను వస్తామని మేము స్పీకరు ఆఫీసుకు ఇంటిమేషను ఇచ్చాము, ముఖ్యమంత్రి

గారిని ఒంటి గంటకు కలుస్తామని చెప్పాము, వారు టైము ఇచ్చారు–అందు కోసం వచ్చాము అని వారు అన్నారు. మీరు తొందరపడవద్దు, ముఖ్యమంత్రి గారు, స్పీకరుగారు వస్తారు, మిమ్ములను కలుస్తారని మేము చెప్పాము. నేను, విద్యాసాగరరావుగారు, డాక్టరు డి. వెంకటేశ్వరరావుగారితో మాట్లాడితే వారు చీఫ్‌మినిష్టరుగారికి టెలిఫోను చేసి చీఫ్‌మినిస్టరు గారిని ఇక్కడికి పిలిపించారు. అలాగే మిమ్ములను కూడా కాంటాక్టు చేసి మిమ్ములను పిలిపించారు. ఏవైతే స్లోగన్సు ఇచ్చారో అవి మేము వినలేదు. వారు ఇక్కడ స్లోగన్సు ఇవ్వడం తప్పు. దానిలో ఎవరినీ సమర్థించడం న్యాయం కాదు, డిసిప్లిన్ ఉండాలి, మర్యాద ఉండాలి. కనుక వారు ఏమైనా పొరపాటు చేస్తే ఇంతకుముందు ప్రతిపక్షాల నాయకులు చెప్పినట్లు - వారు రిగ్రెట్సు చెబితే ఇది క్లోజ్ అవుతుంది. స్టాఫ్‌మీద కాని, ఎవరిమీద అయినా కాని యాక్షను లేకుండా - కొత్త సమస్య క్రియేట్ కాకుండా ఉంటే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. బుచ్చయ్యచౌదరి :—అధ్యక్షా! తమరు వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయాలతో నేను పూర్తిగా ఏకీభవిస్తున్నాను. ఎన్.జి.జి.ఓ.ల సమస్యల విషయంలో మాలాంటివారంతా జోక్యం చేసుకొని వారి న్యాయసమ్మతమైన కోర్కెలు ఏవైతే పరిష్కరించడానికి వీలౌతుందో అవన్నీ చేయించడానికి అనేక సమావేశాలు జరుగుతున్నాయి. ముఖ్యమంత్రిగారు ఇక్కడ కాని ఇంటి దగ్గర కాని ఎన్నిసార్లు వచ్చినా, ఏ సమయంలో వచ్చినా వారికి అవకాశం ఇచ్చి మాట్లాడుతున్నారు. వారు నిన్న రిప్రెజెంటేషను ఇవ్వడానికి వచ్చినప్పుడు తమరు అవకాశం యిచ్చారు. మిత్రపక్షాల తరఫున కాని మా తరఫున కాని ఎవరైనా ఏ సమస్యలమీదనైనా మీ దగ్గరకు వస్తే మీరు శ్రద్ధ తీసుకొని అది అధికారులకు పంపించే ఏర్పాట్లు చేస్తున్నారు. అదేవిధంగా ముఖ్యమంత్రిగారు చేస్తున్నారు. అయితే వారు ఇక్కడ ప్రవర్తించిన విధానం బాగుండలేదు. ఈ సందర్భంలో నేను ఒక విషయం గుర్తు చేయకతప్పదు. ఆనాడు సెక్రటేరియట్‌లో ముఖ్యమంత్రిగారి మీద చేసిన దాడిని నేను గుర్తు చేస్తున్నాను. ఆనాడు దాడిచేసి ఎంత ఇన్సల్టు చేసినా తమ బిడ్డలు అనే భావంతో, వారికి రక్షణ కల్పించాలనే భావంతో ఆనాడు డిస్మిస్ అయిన ఉద్యోగులను తిరిగి నియమించడం జరిగింది. నిన్న ఇక్కడకు వచ్చి గేట్ల దగ్గర ఎవరైతే అల్లరి చేసారో వారు ఆనాడు డిస్మిస్ అయినవారు. వారిని తిరిగి పనిలో నియమించిన విషయం ఇక్కడ గమనార్హం. అయినా ఇదే విధానం ఇక్కడ రిపీట్ చేయడం మంచి సాంప్రదాయం కాదు. రేపు ఈ అసెంబ్లీ హాలులోకి వచ్చి మనమీద దాడి చేస్తే రక్షణ ఏ విధంగా ఉంటుందో ఆలోచించండి. వారు రాజకీయ నాయకులుగా కాకుండా ఉద్యోగులుగా తమ హక్కుల విషయంలో, న్యాయసమ్మతమైన కోర్కెల విషయంలో మనందరి సానుభూతితో, మనందరి సహకారంతో సాధించుకొనడానికి ఎటువంటి అవరోధం లేదు. మేమంతా

సహకరిస్తాము. వారు రాజకీయ నాయకులుగా - స్పీకరు డౌన్, డౌన్ అంటే, ఎన్.టి. రామారావు డౌన్, డౌన్ అంటే, బంగాళాఖాతంలో వేస్తామని అంటే వారు చేస్తే అవుతుందా? రాజకీయాలకు అతీతంగా వారి కోర్కెలను సాధించుకోమనండి. ఈ విధానం పునరావృతం కాకుండా దయచేసి వారిని పిలిపించి తమ సమక్షంలో తగిన సంజాయిషీ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టరు స్పీకరు :— టీ విరామం కోసం సభను 15 నిమిషములు వాయిదా వేస్తున్నాను.

(The House then adjourned at 11-23 a.m.)

సభ తిరిగి ఉదయము 11-55 గంటలకు సమావేశమైనది.
(ఉప సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు.)

సంతాప ప్రతిపాదన

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యుడు శ్రీ ఎడ్ల గోపయ్యగారి మృతిపట్ల సంతాపము.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— "ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యుడు శ్రీ ఎడ్ల గోపయ్యగారి మృతిపట్ల ఈ సభ తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తం చేస్తూ, శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియ జేస్తున్నది."

మాజీ శాసన సభ్యులు శ్రీ ఎడ్ల గోపయ్యగారు 1972 నుంచి 1978 వరకు సూర్యాపేట నియోజక వర్గానికి ప్రాతినిధ్యం వహించారు. నియోజకవర్గం అభివృద్ధికి ఎంతో కృషి చేశారు. వారు గుండెపోటుతో మరణించారు. వారి ఆత్మకు శాంతి చేకూరడానికి రెండు నిమిషాలు మౌనం పాటిద్దాము.

(సభ్యులు అందరూ లేచి నిలబడి రెండు నిమిషాలు మౌనం పాటించారు)

అనధికార బిల్లు

1989వ సంవత్సరము ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవసాయ కార్మికుల సంక్షేమ బిల్లు :

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— జక్కా వెంకయ్యగారూ, మీ బిల్లు మూవ్ చేయండి.

శ్రీ అజ్మీరా గోవింద్‌నాయక్ :— అధ్యక్షా! కాంగ్రెసు సభ్యులను ఎన్ని రోజులు సస్పెండ్ చేశారు సభకు తెలపలేదు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— అది ఎనౌన్సు చేస్తాము.

Sri Jakka Venkaiah (Allur) :— Sir, I beg to move...

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Workers Welfare Bill, 1989".

Mr. Deputy Speaker :— Motion moved. The question is...

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Workers Welfare Bill, 1989."

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was introduced.

అనధికార తీర్మానము

భూసంబంధమైన బినామీ లావాదేవీలు అరికట్టుటకుగాను భూ గరిష్ట పరిమితి చట్టానికి అవసరమైన సవరణలను ప్రవేశ పెట్టవలసినదిగాను, ప్రభుత్వ భూమిని, భూమిలేని పేదలకు కేటాయించిన భూమిని ఆక్రమించు కున్న భూస్వాములను తొలగించుటకు ప్రత్యేక ప్రయత్నాలు చేయుటకు గాను వుద్దేశించిన తీర్మానము.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— రాంభూపాల్ చౌదరిగారి తీర్మానం— వారు లేరు — తరువాతది....

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :— అది పూర్తి కాలేదు — అది పూర్తి చేసుకుని తరువాత ఇంకొక తీర్మానం తీసుకోవలసి ఉంటుంది.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— ఆ సభ్యులు లేరు.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :— మేము దాని మీద ఎమెండ్‌మెంట్స్ ఇచ్చాము.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— మూవర్ లేరు— లేకుండా ఎలా?— తరువాతి తీర్మానం ఇచ్చిన జై పాల్‌గారు కూడా లేరు— కనుక ఆ తరువాతి తీర్మానం— హనుమంతుగారూ, మీ తీర్మానం మూవ్ చేయండి.

శ్రీ బి. హనుమంతు (పాలేరు) :— నేను ఈ క్రింది తీర్మానమును ప్రతిపాదిస్తున్నాను :—

> "భూసంబంధమైన బినామీ లావాదేవీలను అరికట్టుటకు, జిల్లా కలెక్టర్లు తమంత తాముగాగానీ, దరఖాస్తులపై గానీ గత కేసులను పునఃప్రారంభించుటకు వీలుగా లోపాలను సరిదిద్దుతూ భూగరిష్ట పరిమితి చట్టానికి అవసరమైన సవరణలను వెంటనే ప్రవేశ పెట్టవలసిందిగానూ మరియు ప్రభుత్వ భూములను లేక భూమిలేని పేదలకు కేటాయించిన భూములను ఆక్రమించుకున్న భూస్వాము లను తొలగించుటకు ప్రత్యేక ప్రయత్నాలు చేయవలసిందిగానూ ఈ సభ ప్రభుత్వానికి సిఫారసు చేస్తున్నది."

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— తీర్మానము ప్రతిపాదించడమైనది.

శ్రీ బి. హనుమంతు :— అధ్యక్షా! భూసంస్కరణల విషయంలో భూస్వాముల భూములు ఎక్కడా బయటికి తీసి, ఆ భూములను పేద ప్రజానీకానికి పంచినట్లు లేదు. అందువల్ల భూస్వాముల దగ్గర ఉన్న భూములు బినామీ పట్టాలలో ఉన్న వాటిని బయటికి తీసి పంచాలి. భూస్వాముల దగ్గిర ఉన్న భూములు పేదలకు ఇచ్చినవి ఆ పేదల చేతిలో లేవు. అటువంటి భూములు కూడా పేదలకు ఇప్పించే ఏర్పాటు చేయాలి. ప్రభుత్వం భూస్వాముల భూములు బయటికి తీసి, బినామీ పేర్లతో ఉన్న వాటిని పేదలకు పంచవలసిన అవసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. అదే
మ. 12-00 రకంగా అనేక బినామీ పేర్లతో భూస్వాములు కుటుంబ సభ్యులతోను, పని మనుష్యుల పిల్లల పేర్లతోను, ఆఖరికి జంతువుల పేర్లతో కూడా వ్రాయించుకున్న ఉదంతాలు ఉన్నాయి. ఆ పంట భూములను పేద ప్రజానీకానికి పంచాలని మనవి చేస్తున్నాను. చెరువు లోతట్టు భూములు, పంచరాయి భూములు, పోరంబోకు భూములు వీరి పేర పట్టాలున్నప్పటికి అవి ఎప్పటి నుంచో భూస్వాములు చేతుల్లో ఉంటాయని, ఆ భూములను అర్హత కలిగిన వారికి పంచాలని ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. ఈ తీర్మానాన్ని అమలు చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. రామయ్య (నిడుమోలు) :— అధ్యక్షా! గౌరవ సభ్యులు హనుమంతుగారు ప్రతిపాదించిన ఈ తీర్మానాన్ని బలపరుస్తున్నాను. ఈ సందర్భముగా కొన్ని సభ దృష్టికి, తమరి దృష్టికి తీసుకుని రావలసి ఉంటుంది. భూ సమస్య పరిష్కరించడానికి భూ సీలింగు చట్టాన్ని తీసుకుని వచ్చారు. దీనిని తీసుకుని రావడానికి బ్యాక్ గ్రౌండు ఉంది. దీని గురించి పూర్వములో రాజకీయ తీర్మానము ప్రతిపాదించడం జరిగింది. ఈ విషయం గమనంలో ఉంచుకోవలసిన అవసరం ఉంది. దేశ స్వాతంత్ర్యము పోరాటము సందర్భములో ఆనాడు భూ సమస్య పరిష్కారానికి ఆలోచనలు జరిగినవి. తీర్మానాలు కూడా జరిగినవి. కరాచీలోను, ముజిఫర్‌లోను దీని గురించి కాంగ్రెసు పార్టీ తీర్మానాలు చేసింది. దేశానికి స్వాతంత్ర్యము వచ్చిన తరువాత పరిశ్రమలు ఎట్లాగు అభివృద్ధి చేసుకోవాలి, పరిశ్రమలు అభివృద్ధి చెందితేగాని జాతీయ ఆర్థిక పరిస్థితి గట్టిగా ఉండదని, అది అభివృద్ధి చెందాలంటే మనది వ్యవసాయక దేశం కనుక వ్యవసాయకంగా అభివృద్ధి కావాలన్నప్పుడు భూ సమస్య చాలా కీలకమైన సమస్య. అది అభివృద్ధి కాకుండా ఆర్థిక వ్యవస్థ అభివృద్ధి కాజాలదు; అని ఆలోచించి కాంగ్రెసులోనే తీర్మానాలు చేయడం జరిగింది. సైంటిఫిక్ అవుట్ లుక్ — సామాజికమైన, శాస్త్రీయమైన దృక్పథంతో దున్నే వాడికి భూమి రానంత కాలము జాతీయ ఆర్థికాభివృద్ధి చెందడం సాధ్యముకాదనే ఆ రోజున చెప్పడం జరిగింది. దేశం ఆర్థికంగా అభివృద్ధి చెందవలసిన అవసరం ఉంది. దేశంలో పరిశ్రమలలో ఉత్పత్తి అయిన సరుకును ఆ దేశ ప్రజలు కొనుక్కునే శక్తి కలిగి ఉన్ననాడే ఆ దేశం ఆర్థికంగా బలపడుతుంది. దేశం ఆర్థిక అభివృద్ధి చెందాలంటే యిదే

ప్రచారం జరిగింది. దీనినే నినాదముగా యిచ్చి జాతీయోద్యమంగా చేసి— యీ దేశంలోని పరిశ్రమల ఉత్పత్తిని ప్రజలు కొనగలిగే శక్తి లేక పోయినట్లయితే ముందుకు పోలేరని భావించారు. ఉదాహరణకు మన దేశంలో తయారయ్యే బట్టలు తీసుకోండి. బజారులో ఎంతో బట్ట అమ్ముడు కాకుండా ఉంది. ఆ బట్ట అవసరం ఉంది. కాని దానిని కొనే శక్తి లేదు. ఎంతోమంది బీదవారు ఆ బట్టను కొనలేని స్థితిలో ఉన్నారు. ఎంతో మంది పేదవారు బట్టలు లేకుండా ఉన్నారు. వారి స్త్రీలు బట్టలు లేకుండా ఉన్నారు. వారి బిడ్డలు బట్టలు లేకుండా ఉన్నారు. ఆఖరికి ముసలివారు చాలా కాలం నుంచి ఎప్పటిదో దుప్పటి కూడా కప్పుకోవడానికి లేని పరిస్థితులలో వారు ఉన్నారు. ఎంతో బట్ట మన దేశంలో తయారవుతున్నది. అవసరం ఉన్నా- వీరికి కొనే శక్తి ఎక్కడ ఉంది? దీని అర్థం ఏమిటి? బట్టలు అమ్ముడు కాక ఎన్నో టెక్స్‌టైల్ మిల్స్ మూత పడినవి. దీనివలన ఎంతో మంది కార్మికులకు జీవనోపాధి లేకుండా పోతున్నది. దేశంలో కొనుగోలు శక్తి లేకుండా ఉంది. వారికే చారెడు భూమి ఉండి ఉంటే వారికి కొనుగోలు శక్తి ఉండేది. అటువంటప్పుడు పరిశ్రమలు బలపడడానికి అవకాశం ఉండేది. జాతీయ ఆర్థిక వ్యవస్థ, కార్మికుల ఆర్థిక వ్యవస్థ పెరుగుతుందని ఆ రోజున చెప్పారు. ఆ రోజున జాతీయ కాంగ్రెసు వ్యవసాయ కూలీలు, కార్మికులు, పరించి అందరినీ ప్రోత్సాహంగా చేస్తూ తీర్మానాలు చేసినారు. జాతీయ ఉద్యమాన్ని బలపరచినట్లయితేనే, దేశ స్వాతంత్ర్యము వచ్చినట్లయితే జాతీయ ఆర్థికాభివృద్ధి జరుగుతుందని పిలుపు నిచ్చారు, ఆ పిలుపు నందుకుని చాలామంది జైళ్లకు వెళ్లడం తటస్థించింది. జాతీయార్థికాభివృద్ధి జరగాలంటే భూసంస్కరణలు కావాలని ఆనాడే నినాదము యిచ్చారు. భూసంస్కరణల వలన దున్నే వాడికి భూమి ఉంటుంది. అప్పుడు వారిలో కొనుగోలు శక్తి వస్తుంది. ఆ విధంగా ఆ ఉద్యమాన్ని తీసుకుని వచ్చారు. అప్పుడు అందరూ ఆశించారు. ఆనాడు రైతాంగం, వ్యవసాయ కూలీలు, ప్రతివారూ ఆశించించి ఆ ఉద్యమాన్ని బలపరిచారు. స్వాతంత్ర్యము తీసుకుని వచ్చేందుకు వారు అప్పట్లో ఎన్నో త్యాగాలు చేశారు. ప్రపంచములో ఎక్కడా జరగనటువంటి ఒక అమోఘమైన ఘటన యిక్కడ నడిబొడ్డున జరిగింది. నిజాంకు వ్యతిరేకంగా భూస్వాములకు, జాగీర్దార్లకు, జమీందార్లకు వ్యతిరేకంగా ఆ రోజున పోరాటం జరిగింది. అదే "తెలంగాణా సాయుధ పోరాటం". అప్పుడు పెద్దపెద్ద జమీందార్లు, జాగీర్దార్లు చేతుల్లో వందల యకరాలు భూములు ఉన్నాయి. 'దున్నే వాడిదే భూమి' అంటూ జాగీర్దార్ల దగ్గర నుంచి జమీందార్ల నుంచి భూమిని స్వాధీనము చేసుకున్నారు. వారు అప్పుడు ఆయుధాలు తీసుకుని పోరాడారు. ప్రజలు జాగీర్దార్ల నుంచి 3000 గ్రామాల్లో 10 లక్షల యకరాలు భూమిని ఆ రోజున స్వాధీనము చేసుకున్నారు. అధికారంలో ఉన్నటువంటి కాంగ్రెసు అప్పుడే వచ్చినది. స్వాతంత్ర్యము వచ్చిన తరువాత అప్పుడే అధికారంలోకి కాంగ్రెసు వచ్చింది. సరిహద్దులలో కావలా కాయవలసిన సైన్యమును రంగములోకి దింపి భూస్వాములు దగ్గర నుంచి తీసుకున్న వారిని ఊచకోత కోయించింది. ప్రభుత్వము నెహ్రూగారి

మ॥ 12-10 నాయకత్వంలో సైన్యాన్ని రంగంలోకి దింపారు. ఆ విధంగా సైన్యాన్ని దింపి, ఆ రోజు వెట్టి చాకిరీకి వ్యతిరేకంగా దున్నే వాడికే భూమి కావలెనని చెప్పి, కష్టపడే రైతాంగము, వ్యవసాయ కార్మికులు, చేతి వృత్తులవారు వీరందరు వీరోచితంగా పోరాటాన్ని సాగించారు. ఆ భూములను మరల తీసుకొని, వారు పంచుకొనే దానికి ఆనాడు కాంగ్రెసువారు సైన్యాన్ని దింపి, కుట్ర చేసినారు. అటువంటి కాంగ్రెసు ఈ చట్టాలను తీసుకొని వచ్చింది. కేరళ, బెంగాల్ అనేక రాష్ట్రాలలో తెలంగాణా పోరాటాన్ని చూచి వారు ఉత్సాహము చెంది, వారు కూడా మేము కూడా భూములను సాధించుకోవలెనని చెప్పి రాష్ట్రములోవున్న కష్టజీవులు అంతా కూడా కలిసి, దున్నే వానికే భూమి కావలెనని పోరాటాన్ని ఒక పెద్ద స్రవంతిలాగా ఉద్యమిస్తుందని చెప్పి, నిన్నగాక మొన్న వచ్చిన అధికారము మా చేతిల్లో నుండి పోతుందని ప్రజలను మభ్య పెట్టడానికి కాంగ్రెసువారు తమ క్రింద భూమిని రక్షించుకుంటూ వచ్చారు. ఆనాడు జరిపిన బ్రహ్మాండమైన ఆ ఉద్యమం వల్లనే, ఆ ఉద్యమం ఫలితంగానే కాంగ్రెసు వారు సీలింగ్ చట్టాలను తెచ్చారు. కుండ కుండగానే వుంది. అయితే దానికి చిల్లులు పడితే ఏమవుతుంది? నీరంతా పోతుంది. ఆ చట్టంలో అనేక లూప్ హోల్స్, లొసుగులు పెట్టారు. చట్టము ఉపయోగము లేకుండా పోయింది. అదొక ఫాల్స్‌గా తయారయింది. చట్టాలు వచ్చాయి. తెల్ల కాగితం మీద వ్రాసుకొన్న భూములన్నీ చెల్లుబాటవుతాయని ఆనాడు హైకోర్టు తీర్పు ఇచ్చింది. నాలుగు సెంట్ల ఇండ్ల స్థలం కొనాలంటే, స్టాంపు కాగితం మీద రిజిస్ట్రేషన్ చేసుకొంటేతప్ప, హక్కు వుండదు. అటువంటిది కాకుండా ఊరికే తెల్ల కాగితం మీద వ్రాసుకుంటే చెల్లుబాటు అయ్యే పరిస్థితితో ఒక లొసుగును ఆ చట్టములో పెట్టారు. ఆ విధంగా కుక్క పేరుతో, నక్క పేరుతో పుట్టబోయే బిడ్డల పేరుతో, భార్యా భర్తలు చివరకు విడాకులు కూడా ఇచ్చి, బినామీ మైనర్లను మేజర్లుగాచేసి, భూములను వాళ్ల పేర్లతో పెట్టుకొని వున్నారు. ఇది మనకందరకు తెలుసు. ఆ విధంగా రెవిన్యూ రికార్డులను తారుమారు చేసి, ప్రభుత్వానికి రావలసిన భూములను రానివ్వకుండా, పేదలకు రానివ్వకుండా ఈ సీలింగ్ చట్టాన్ని తయారు చేశారు. ఇది యదార్థము. ఈ పరిస్థితిలోనే ప్రజలను మభ్యపెట్టి, 1979లో ఈ సీలింగ్ చట్టాన్ని తీసుకొని వచ్చారు. ఇది ప్రజలకు అందుబాటులో లేకుండా పోయింది. ఈ లొసుగులను తొలగించడానికి జిల్లా కలెక్టరుకు స్యూమోటో అధికారాలివ్వాలి. ఎవరయితే తప్పుడు లెక్కలు వ్రాసి పెట్టారో, వాళ్లనందరిని చట్టరీత్యా శిక్షించాలి. 1979లో రాష్ట్రములోవున్న వ్యవసాయ కార్మికులు ఐక్యంగా పెద్ద పోరాటాన్ని సాగించాయి. ఆ పోరాట సందర్భములో ఆనాడు కాంగ్రెసు ప్రభుత్వముంది. జరిగింది ఏమిటి? ఆ రోజు వ్యవసాయ కార్మికుల ఉద్యమం, అక్కడున్న భూములను స్వాధీనం చేసుకోడానికి వెళ్లలేదు. ఫలాని పేరుతో ఫలాని భూమి, ఫలాని భూస్వామిది ఫలాన చోట వుంది, దాన్ని గుర్తించండి, ఇది సీలింగ్ యాక్ట్ క్రింద రావలెను అని చెప్పి, ఈ విధంగా బినామీ భూములను ఐడెంటిఫయి చేయడానికి అక్కడకు పోయిన ప్రజలను,

చాల కాలం తీరిపోయింది. చివర దశలో ఈ ప్రయోగాత్మకమైన చర్యలు తీసుకున్నందువల్ల కొన్ని భూములు వారు పంపకం చేశారు. ఆ తరువాత భూ గరిష్ట పరిమితి అనే దానిని తీసుకువచ్చి దాని మరుగున అనేక బినామీ ట్రాన్సాక్షన్సు చేసుకున్నారు. ఈ భూములు అన్నీ పుట్టే పిల్లకి, పుట్టబోయే పిల్లకి, కుక్కల పేరుతో, గుర్రాల పేరుతో వ్రాసుకుని చాలా భూములను మిగిలించుకోవడం జరిగింది. ఆ భూస్వామి భూములు అన్నిటిని తన స్వంత కమతాలలో ఉంచుకోవడం కూడ జరిగింది. అందువల్ల మన రాష్ట్రంకు సంబంధించినంతవరకు ఇటీవల సుప్రీమ్ కోర్టుకి ఈ బినామి పంపకాలు చెల్లవు అని దున్నేవాడికి భూమిలోనుంచి మీరు అట్టిపెట్టుకోవడం సరి అయినది కాదు అని సుప్రీము కోర్టు ఒక తీర్పు ఇచ్చింది. ఆ తీర్పు ప్రకారంగా మన రాష్ట్ర గవర్నమెంటు ఒక సవరణ ప్రవేశ పెట్టారు. ఆ సవరణ ప్రవేశ పెట్టి మిగిలినటువంటి భూములు బినామి పంపకాలను బయటికి తెస్తే ఒక 10 లక్షల ఎకరాలు అదే రామయ్యగారు ఇప్పుడే చెప్పినట్లుగా ఆ భూమిని నిరుపేదలు అయినటువంటి వాస్తవంగా వ్యవసాయ రంగంలో కష్టపడి పండించినటువంటి పేద రైతులకు భూమిని పంపకం చేయుడం ఈ రాష్ట్రంలో ఎంతో అవకాశం ఉన్నప్పటికిని అయినా కాంగ్రెస్ వారు అల్లా చేసిపోయినారు. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం 5, 6 ఏళ్లు అయినప్పటికి భూసంస్కరణలు అంటే చిత్తశుద్ధి లేకుండా హరిజనులు గిరిజనులు బడుగువర్గాలలో ఉన్నటువంటి ప్రజలంతా కూడ ఇదే అనుకుంటున్నారు కాలయాపన చేస్తున్నారని. కాబట్టి 1982లో సుప్రీము కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పును అనుసరించి అవసరమైనటువంటి సవరణలు తీసుకురావలసినటువంటి అవసరము అగత్యము ఉన్నది. అనేక మంది రెవిన్యూ మినిష్టర్లు గతంలో ఈ ప్రభుత్వంలో కూడ ఇచ్చినటువంటి నిర్వచనం చూస్తే చాల హాస్యాస్పదముగా ఉన్నది. ఒక దశలో ఇటీవల కాల దోషము పట్టినటువంటి మాజీ రెవిన్యూ మంత్రి శ్రీనివాసులు రెడ్డి గారు భూ సంస్కరణల విషయం వచ్చినప్పుడు ఆయన గారు ఇచ్చిన నిర్వచనం చూస్తే ప్రభుత్వానికి భూసంస్కరణలకు మధ్య మరింత అఘాతము సృష్టించినట్లు ఉంది. భూములు పంపకం చేయడానికి వీలులేదు. ఈ పంపిణి చేసినట్లు అయితే భూస్వాములు అంతా కూడా గోచిపాతలు పెట్టుకుని సర్వసంగ పరిత్యాగము చేయాలి అని అన్నారు. దాని విషయం ఎత్తుకోడానికే వీలులేదు. ఆ బూజు వేసుకోడానికి వీలులేదు అని నిర్వచనం చెప్పారు. ఇది చాల హాస్యాస్పదంగా ఉంది. ఇప్పటికైనా మన ముఖ్యమంత్రి గారు అనేక పర్యాయాలు చెప్పారు. భూసంస్కరణలకు ఎమెండుమెంటు మేము ప్రవేశపెట్టి కావలసినటువంటి అవకాశం తీసుకుని ఈ రాష్ట్రంలో మిగిలి ఉన్న పది లక్షల ఎకరాల భూమిని పంపకాలు చేస్తాము అని వారు కూడ అన్నారు. అందులో వివాదము లేదు. ఒకవేళ ఈ అనధికార బిల్లు పాస్ అయినా అంతలోనే ప్రభుత్వానికి వచ్చే నష్టము కూడ లేదు. దీని వల్ల పేద ప్రజలు ముఖ్యంగా రామారావుగారు రెండు రూపాయల బియ్యముతోనే సరిపెట్టకుండా ఈ ఎసిస్టెన్సు ఈ భూమి శాశ్వతమైనటువంటి

ఆధారము కలిగించే దానిని కలిగించడం అనే విషయం కూడ ఎం
క్రెడిటబుల్‌గా ఉంటుందని ప్రభుత్వానికి అనే విధంగా నేను హనుమంతుగా
మ. 12-30 ప్రవేశపెట్టిన ఈ బిల్లుని బలపరుస్తున్నాను. ఈ విధంగా భూ సంస్కరణ
చట్టానికి సవరణ తెచ్చినపుడు 10 లక్షల ఎకరాల భూమి ప్రభుత్వ స్వాధీన
లోకి వస్తుందంటే అది సామాన్యమైన విషయం కాదు. దానివల్ల అనే
మంది పేదవారు, వ్యవసాయ కార్మికులు బెనిఫిట్ అవుతారు. కాంగ్రెస
ప్రభుత్వం వారు చేయాలని అనుకొన్న పని ఈ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వ
పూర్తి చేస్తే అది మీకు ఒక ప్లస్ పాయింటు అవుతుంది. ఇపుడ
శ్రీ హనుమంతుగారు అనధికార తీర్మానంలో వ్రాసిన విధంగా 'భూ సంబం
మైన బినామీ లావాదేవీలను అరికట్టుటకు, జిల్లా కలెక్టర్లు తమంత తాముగ
గాని, దరఖాస్తులపై గాని గత కేసులను పునః ప్రారంభించుటకు వీలుగ
లోపాలను సరిదిద్దుతూ భూగరిష్టపరిమితి చట్టానికి అవసరమైన సవరణలన
వెంటనే చేయాలనేది కూడా' ఉంది కాబట్టి ఆ విధంగా భూగరిష్ట పరిమితికి లోగ
తెచ్చిన చట్టాన్ని కూడా ఈ రిజల్యూషన్ వల్ల పునఃపరిశీలించడానికి వీల
ఉంటుంది. దీనిద్వారా భూస్వాములు ఎవరైతే భూములు ఆక్రమించి ఉన్నార
వారికి ఈ సవరణ ద్వారా దఖలు పరచవచ్చును. అందువల్ల ఈ అనధికార
తీర్మానం మా, మీ అనే తేడా లేకుండా అందరమూ ఒకే విధంగా బీదవారి
కోసము సేవ చేయడానికి ఉన్నాము కాబట్టి ఈ రిజల్యూషన్‌ను పాస్
చేసినట్లయితే దానిని సువర్ణ అక్షరాలతో వ్రాయడానికి వీలు అవుతుంది.
ఇప్పుడు న్యాయశాఖ మంత్రి ఆనందరావుగారు అనవచ్చును. మీరు తెచ్చిన
రిజల్యూషను మేము అంగీకరించాలా అని అనవచ్చును. కాని ఇటువంటి
మంచిపని చేసే రిజల్యూషన్ ఎవరైనా పెట్టవచ్చును. దానం చేసినపుడు
కోడలు పెట్టకూడదు, అత్తగారే దానం చేయాలి అనే విధంగా ఉండకుండా
ఈ ప్రభుత్వం సుహృత్‌భావంతో ఆలోచించి ఈ అనధికార తీర్మానాన్ని పాస్
చేస్తే పునాది వర్గాలకు మేలు చేసినట్లు అవుతుందని కాబట్టి మీ, మా భేదాలు
లేకుండా ఏకగ్రీవంగా ఈ తీర్మానం ఆమోదించాలని కోరుతూ సెలవు
తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీరాములు (పర్వన్నపేట) :— అధ్యక్షా! ఇప్పుడు హనుమంతు
గారు ప్రవేశపెట్టిన యీ సీలింగుకు సంబంధించిన రిజల్యూషన్‌ను మా పార్టీ
బలపరుస్తున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో కాంగ్రెసువారు 30, 35 ఏళ్ళు పరిపాలన
సాగించిన తరువాత అనేక ఉద్యమాలు 1947 సంవత్సరం నుంచి జరిపిన
తరువాత భూమి పేదవారికి ఇవ్వాలి అనే నినాదాలు చేయడంతో పాటు
మా పార్టీ ఈ విషయంలో ఉత్సాహంతో కృషి చేస్తున్నది. వ్యవసాయ
కార్మికులు, పేద కూలీలకు భూములు లభించే విషయం కాబట్టి భారతదేశ
స్థాయిలో అన్ ఆర్గనైజ్డ్ సెక్టారులో ఉన్నవారికి మేలుచేసి బాగుపరచాలని
చెప్పడం జరిగింది. ఇప్పుడు సీలింగు ఆక్టులో ఉన్న లూప్‌హోల్స్‌ను
సరిచేయాలని మా పార్టీ గత 35 సంవత్సరాల నుంచి చెబుతున్నది. దేశంలో
ప్రప్రథమంగా మన రాష్ట్రంలో పి. వి. నరసింహారావుగారు ఉన్నప్పుడు

వ్యవసాయ కార్మికులను అణచి వేయడానికి ఆనాటి ప్రభుత్వము పూనుకొన్నది. ఆ విధంగా నెల్లూరు జిల్లాలో వెల్లాయిపాలెం గ్రామంలో గాలెంకి తిరువేలు అనే హరిజన యువకుడిని ఆ విధంగా అతను కోరినందుకు తుపాకులతో నిలువునా ప్రాణాలు తీశారు. అట్లాగే ఒక యువతిని, నరసయ్య అనే యువకుడిని వారిని కూడా తుపాకులతో భుజం వరకు కాల్చితే, చేతులు లేకుండా పోయాయి. 3 వేల మంది వ్యవసాయ కార్మికులను ఆ రోజు కూడా, వాళ్లపై తప్పుడు కేసులు పెట్టి, ఆఖరుకు ఒక్కా వెంకయ్యగారి మీద కూడా మర్డర్ కేసు పెట్టి, మూడు ఏండ్లు కోర్టు చుట్టూ త్రిప్పారు. వారేమి పాపం చేశారు? భూములను ఐడెంటిఫయి చేయుమని అడగడం తప్పా? అది నేరమా? ఈ విధంగా దొంగ భూములను ఐడెంటిఫయి చేయవలసిందని వ్యవసాయ కార్మికులంతా పోరాటము చేయవలసి వచ్చింది. 60 వేల ఎకరాల భూమిని పైకిలాగి ప్రభుత్వానికి చూపించాము. ఆ విషయంపై శాసనసభలో చర్చకూడా జరిగింది. డా॥ చెన్నారెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా వున్నారు. స్వర్గీయ పుచ్చలపల్లి సుందరయ్యగారు, రాజేశ్వరరావుగారు ప్రతిపక్ష నాయకులుగా వున్నారు. ఈ రోజు పోరాట ఫలితంగా, వాస్తవాన్ని వెలుగులోకి తెచ్చారు, లొసుగులున్నాయి వాటిని తొలగించడానికి ప్రయత్నము చేస్తాము. దొంగ లెక్కలను బయటకు లాగేదానికి, చట్టాన్ని సవరించడానికి పూనుకుంటామని ఆ రోజు ప్రభుత్వము హామీ కూడా ఇచ్చింది. ఆ విధంగా ఆ రోజు ఉద్యమం విజయాన్ని సాధించిందని అనుకొన్నాము. తరువాత, మూడు ఏండ్లు తప్పుడు కేసులు అంతకు ముందున్న కేసులు తొలగించలేదు. తరువాత, 1983లో కాంగ్రెసు ఓడిపోయింది. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చింది. అప్పుడు కామ్రేడు సుందరయ్యగారు, ఇంకా అనేకమంది నాయకులు 'రామారావుగారూ, మీరు అధికారంలోకి వచ్చారు, సంతోషం. మా సమస్య ఇది మిగిలిపోయింది. ఇది చాలా ముఖ్యమైన సమస్య. వెంటనే పాత ప్రభుత్వము చేసిన హామీని మీ ప్రభుత్వము నెరవేర్చాలి, చట్టాన్ని సవరించాలి, బంజరు భూమిని పేదలకు పంచవలసి వుంటుందని' ఆనాడు వారు కోరారు. అప్పటి నుండి ఇప్పటి వరకు చేస్తాము, చేస్తాము అని హామీ ఇస్తూనే వుంది. మేము అడిగినప్పుడల్లా, 'మేము చూస్తున్నాము' అని చెబుతూనే వున్నారు. తెల్ల కాగితం మీద వ్రాసుకొన్న దొంగ భూములను చెలామణీ అయ్యేటట్లు చేసే పద్ధతి సరికాదని చెప్పి, సుప్రీంకోర్టు, చట్టాన్ని మార్చవలసి వుంటుందని తీర్పు ఇచ్చింది. ఆ తీర్పు దృష్ట్యా ఈ చట్టాన్ని సవరించాలని కోరుతున్నాను. ఈ విషయంపై ఈ శాసనసభలో ముఖ్యమంత్రిగారు, ప్రభుత్వ నాయకులు అనేక సందర్భాలలో అందరూ హామీ ఇచ్చారు. ప్రయివేటుగా వారిని కలిసినప్పుడు కూడా, మాకు అభ్యంతరం ఏమీ లేదు, చట్టాన్ని సవరించడానికి పూనుకుంటామని చెబుతూనే వస్తున్నారు. కానీ ఆచరణలో శూన్యం. అడుగు గడప దాటడం లేదు. ఈ సమస్య ఆలస్యము చేసేకొద్ది గ్రామీణ ప్రజల్లో అనుమానం పెరుగుతుందని, అది రాకూడదని మనవి చేస్తున్నాను.

ఈ సందర్భంలో కొన్ని వాదనలు వస్తున్నాయి. 20 ఏండ్లు అయిపోయింది. చిన్న చిన్న వాళ్లకు భూములను ఇచ్చారు అని చెబుతూ వున్నారు. చిన్న రైతులు తీసుకుని వుంటే, అవి కూడా లాక్కొని సీలింగ్ యాక్ట్ క్రిందకు తీసుకొని రావలెనని మేము కోరడం లేదు. ఆ సాకుతో ఈ చట్టానికి సవరణ తీసుకొని రాకూడదని అంటున్నారు. అటువంటి భూములు 10 శాతం మాత్రమే వుంటాయి. 90 శాతం పెద్ద పెద్ద భూస్వాముల దగ్గరే వుంది, వాళ్లే బినామీ మార్పులు చేసుకొని వున్నారు. ఒకే కుటుంబములో రకరకాల కుటుంబాలుగా బినామీ పేర్లతో భూమి రిజిష్టరయి వుంది. వాటిని బయటకు లాగండి. 7-8 లక్షల ఎకరాల భూమి మన రాష్ట్రములో మిగులు తేలుతుంది. పేదల జీవితాల్లో అనేకమైన మౌలికమైన మార్పులు రావడానికి వీలుంది. ఈ చట్టములో ఒక విషయాన్ని తమరు, ప్రభుత్వ నాయకులు గమనించవలసిన అవసరముంది. ఎక్కడయితే మార్పు చేయబడి వుందో ఆయన ఎంతయితే సీలింగు క్రింద భూమిని ఇవ్వవలసి వుంటుందో, ఆ భూమిని ఆ భూస్వామి దగ్గరే తీసుకోవలసి వుంటుంది తప్ప, చిన్నవారి దగ్గర నుండి తీసుకోవాలని చట్టములో లేదు. చట్టాన్ని అమలు చేస్తే, ఆ విధమైన సాకు అనేది అడ్డురాదు. దీన్ని పరిగణలోకి తీసుకోవలెనని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. సెక్షన్ 4-ఎ కు ఒక సవరణ తీసుకొని వచ్చారు. మైనర్‌గా వున్నవారు, చట్టములో ఇబ్బంది పడతారని, అటువంటి వారికి చట్టము ద్వారా మేజర్‌గా వుంటూ, దాన్ని మినహాయించుకోవచ్చునని సవరణ వచ్చింది. కానీ, ఆ సవరణను ఎవరు ఏమి ఉపయోగించుకున్నారో తెలియదుగానీ, ఆ పేరుతో నిజంగా భూస్వాములు చాలాచోట్ల చట్టాన్ని వారికి అనుకూలంగా పెట్టుకొని 3-4 లక్షల ఎకరాలు భూమిని బీదలకు దక్కకుండా చేశారు. దాన్ని తీసుకోవలసి వుంటుంది. అదే చట్టము ప్రకారం అంతకు ముందు పంచిన భూములున్నాయి. ఆ భూములను భూస్వాములు వారి చేతుల్లో నుండి లాక్కొని అనుభవించడానికి ఆస్కారము ఏర్పడుతున్నది. కనుక ఈ లూప్ హోల్స్‌ను సవరించాలి. కాబట్టి, వెంటనే 4-ఎ సెక్షన్‌ను సరియైన పద్ధతిలో భూస్వాముల చేతుల్లోవున్న భూమిని బయటకు లాగే విధంగా తగు మార్పులు చేయవలసి వుంది. దీని ప్రాధాన్యతను గుర్తించాలి. ఈ రకంగా మన రాష్ట్రములో 7-8 లక్షల ఎకరాల భూమి భూస్వాముల నుండి వచ్చే అవకాశ

మ॥ 12-20 ముంటుంది. అధ్యక్షా, ఇంకొక విషయం నేను మొన్న కట్ మోషన్స్ సందర్భంలోనే ప్రభుత్వం దృష్టికి తెచ్చాను. చాల ముఖ్యమైన విషయం. ఏమిటంటే ఈ సీలింగు చట్టము ద్వారానే ఎక్కడైనా కొద్దిగా మిగిలి ఉంటే ఆ భూమిని కూడా స్వాధీనం చేసుకోనివ్వకుండా ఆ భూ యజమానులు, ఆ భూస్వాములు రకరకాల కారణాలతో కోర్టులకు వెడుతూ ఉన్నారు. ట్రిబ్యునల్‌లో ప్రభుత్వానికి అయిన భూములు కూడా ఏదో ఒక సాకుతో వారి వారసుని పేరుతో అడ్డు వస్తూ ఉన్నారు. ఈ కోర్టులలో జరిగే పరిస్థితి ఏమిటి? తమకు తెలుసు. మన ప్రభుత్వం తరఫున నియమించబడినటువంటి వకీళ్లు ఆ భూస్వాముల తరఫున ఉండి వాటిని సరిగా వ్యవహారం చేయకుండా తగిన వాయిదాలకు హాజరు కాకుండా దానిని డిలేయింగు టాక్టిక్స్‌లో జాప్యము చేస్తే

పద్ధతిని అవలంభిస్తున్నారు. సంవత్సరాల తరబడి కోర్టులలో ఉండి ఆఖరికి దానిలో ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా తీర్పులురావడం అనేది జరుగుతూ ఉంది. ఆ సందర్భంలో ప్రభుత్వం తగిన సమయంలో పై కోర్టులకు వెళ్లి స్టే ఉత్తర్వులు తెచ్చి దానిని తొందరగా పరిష్కారం చేసి దానికి కూడా పూనుకోవడం లేదు. ఆ విధమైన చర్యల ద్వారాను కూడాను. ఆ చట్టాల ద్వారా వచ్చినటువంటి ఆ భూములు కూడ ఎక్కకుండా పోయే అవకాశం ఏర్పడుతూ ఉంది. మొత్తం చూసినట్లయితే ఈ రోజు జాతీయంగా ఈ రోజు దేశ పరిస్థితులను బట్టి చూడాల్సిన అవసరం ఉంటుంది. దీని న్యాయసమ్మతం ఎట్లా ఉంది అనేది తమకు ఒక విషయం మనవి చేస్తున్నాను. దున్నుకునే వారికి భూమి ఇవ్వాలని, వ్యవసాయ సంస్కరణలు అమలు జరపాలని, భూసంస్కరణలు అమలు జరపాలి అని 30 ఏళ్లనాడు, 40 ఏళ్లనాడు ఎవరైతే ప్రజలు కోరారో ఆ ప్రజలను ఉద్యమాలు తీసుకువచ్చినప్పుడు అధికారంలో ఉన్నటువంటి పాలకులు హేళన చేశారు. ఎక్కడ ఉంది భూమి? అది ఏమైనా రబ్బరా సాగదీసి ముక్కలు చేయడానికి అని అన్నారు. అదే ప్రజలు ఈ రోజున సీలింగు చట్టాన్ని తీసుకువచ్చారు. ఎందువల్లనండి ఆలోచించండి. అంటే ఈ భూమి దాహము కష్టజీవులలో పేదలలో ఆ దాహము అనేది రోజు రోజుకు పెరిగిపోతూ ఉన్నది. నాకు భూమి వస్తే తప్ప నేను మనుగడ సాగించలేను. నాకు హక్కు ఉంది, నాకు భూమి ఉంటే తప్ప నేను తినలేను. రెండు పూటలు గుప్పెడు మెతుకులు అని కూర్చుని ఆలోచించే చైతన్యము ఈ ప్రజలలో వచ్చింది. గ్రామ సీమలలో వచ్చింది. ఉద్యమాలు చేస్తున్నారు. ఈ వాస్తవాన్ని గుర్తించి చేయబడినటువంటి విజయం, ఈ రోజు గ్రామీణ రైతాంగం, వ్యవసాయ కార్మికులు ఉద్యమాలు సాగించినారు. అందువల్ల జాతీయోద్యమం సీలింగు చట్టం రావాలి. దున్నుకొనేవాడికి భూమి చెందాలి అనే లక్ష్యముతో కోరారు. ఆ లక్ష్యము నెరవేరనంత కాలము ఈ దేశాన్ని దరిద్రం నుంచి బయటపెట్టలేము. మన ప్రజల ఆహార సమస్య పరిష్కారం కాదు అనేటటువంటిది నగ్న సత్యము. ఇది ఒక సైంటిఫిక్ అవుట్‌లుక్. ఒక శాస్త్రీయమైన దృక్పథం ఉన్నది. ఈ దృక్పథాన్ని మనం విస్మరించినట్లయితే దేశాన్ని ముందుకు తీసుకుపోయే దానికి ఆస్కారం లేదు. కాబట్టి అధ్యక్షా, ఈ చట్టములో ఉన్నటువంటి లూప్‌హోల్సుని, లొసుగులను తొలగించే దానికి ఇంకా మీనమేషాలు లెక్కించకుండా విస్మరించే పద్ధతి జాప్యము చేసే పద్ధతి ప్రభుత్వం అవలంభించకుండా, ఆ విధంగా అవలంభించినందువల్ల ఈ పేద ప్రజలలో కష్టజీవులలో ఈ ప్రభుత్వం పైన అనుమానాలు కలిగే దానికి అవకాశం ఉన్నది. అది కూడ దృష్టిలో పెట్టుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ సవరణలను ప్రభుత్వానికి సిఫార్సు చేయాలని దీనిని ఏకగ్రీవంగా ఈ సభ ఆమోదించాలని విజ్ఞప్తి చేస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

సభ్యుల ఉపసంహరణ

Mr. Deputy Speaker :— The following Members of the Assembly are suspended for to-day and tomorrow from the service of the House for disregarding the authority of the Chair and

persistently and wilfully obstructing the Business of the House under Rule 300 of the Assembly Rules :

1. Sri G. Atchuta Kumar
2. Sri M Baga Reddy
3. Sri K. Bapi Raju
4. Sri T. Chenchu Reddy
5. Sri J. Chittaranjan Dass
6. Sri R. Damodhar Reddy
7. Sri A. Dharma Rao
8. Sri J. C. Divakar Reddy
9. Sri P. Janardhan Reddy
10. Sri Mohd. Jani
11. Sri Ch. Jayaram Babu
12. Srimati G. Kuthuhalamma
13. Dr. M. V. Mysoora Reddy
14. Sri K. Prabhakara Rao
15. Sri G. Pratap Reddy
16. Sri Y. S. Rajasekhara Reddy
17. Sri D. K. Samarasimha Reddy
18. Sri S. Vijayarama Raju

అనధికార తీర్మానము

భూసంబంధమైన బినామీ లావాదేవీలు అరికట్టుటకుగాను భూగరిష్ఠ పరిమితి చట్టానికి అవసరమైన సవరణలను ప్రవేశపెట్టవలసినదిగాను ప్రభుత్వ భూమిని, భూమిలేని పేదలకు కేటాయించిన భూమిని ఆక్రమించుకొన్న భూస్వాములను తొలగించుటకు ప్రత్యేక ప్రయత్నాలు చేయుటకుగాను ఉద్దేశించిన తీర్మానము.

శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్ అలీ :— అధ్యక్షా ! శ్రీ హనుమంతుగారు ప్రవేశపెట్టిన అనధికార బిల్లుని బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు ప్రభుత్వానికి చెప్పదలచుకున్నాను. వ్యవసాయ రంగంలో భూస్వామిక వ్యవస్థ రద్దు చేసి దున్నే వానికే భూమి కావాలి అనే నినాదం చాల కాలంగా వస్తూ ఉంది. దీని కోసం అనన్య త్యాగాలు కూడ చేయడం జరిగింది. ఒక దశలో దున్నే వాడికే భూమి కావాలి అన్న దరిమిలా స్వాతంత్రం లభించిన తరువాత కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాలు కొన్ని భూ సంస్కరణలు అమలు చేయడానికి ఒక రకంగా ప్రయోగాత్మకంగా కొన్ని చర్యలు తీసుకున్నారు. ఆ ప్రయోగాత్మకమైనటువంటి చర్యలలో మన రాష్ట్రంలో భూగరిష్ఠ పరిమితిని ఒక దానిని అమలు చేసి మిగులు భూమిని పేదలకు పంచుతాము అని వారు చెప్పడం జరిగింది. వారికి ఈ ఆలోచన వచ్చేప్పటికే చాలా కాలం గడిచి పోయినా దున్నే వాడికే భూమి కావాలి అని రైతుల మీద దయ కలిగేప్పటికే

ఈ చట్టాన్ని తీసుకురావడం మనకు గర్వకారణము. బీదవారిని బాగుపరచడానికి ఈ ఆక్టు తెచ్చాము. తరువాత ఏమి అయినదీ అనేది వేరే విషయము. ఈ లాండు సీలింగు యాక్టువల్ల ఒక ఫీలింగు వచ్చింది. పేదవారికి యీ భూమి వస్తుందని అంగరూ అనుకున్నారు. కాని ఈ లాండు సీలింగు యాక్టుకు ఎవరు పడితే వారు సవరణలు తీసుకువచ్చారు. తెల్లకాగితాల మీద బినామీ ట్రాన్సాక్షన్స్ చేసుకున్నారు. ఇక్కడ అందరి పెద్దలకు తెలుసు. భూమి పంచకుండా ఉండడానికి భార్యా భర్తలు విడాకులు వ్రాసుకున్నారు. వారు భార్యాభర్తలుగా కలసి ఉంటూనే యీ సీలింగు ఆక్టు పరిధిలోకి రాకుండా విడాకులు చేసుకున్నట్లు వ్రాతలలో చూపించుకున్నారు. ఈ విధంగా యీ సీలింగు ఆక్టు మిగిలిపోయింది. ఇప్పుడు ప్రజలకు అర్థం అయింది ఏమిటంటే ఎవరికైనా ఒక ఎకరం, రెండు ఎకరాల భూమి ఉంటే వారికి గౌరవం ఉంటుందనేది తెలుసుకున్నారు. వ్యవసాయమే ముఖ్యమైన వృత్తిగా పెట్టుకున్న మన దేశంలో ఈ భూసంస్కరణల చట్టంవల్లనే ప్రగతి సాధించ గలుగుతారు. కాని వ్యవసాయ ప్రధానమైన యీ దేశంలో వ్యవసాయం చేసుకునేందుకు ఒక ఎకరం భూమి ఉంటే సమాజంలో గౌరవం వస్తుందనే భావంతో ఉన్న యీ సమాజంలో ఈ వ్యవసాయ కూలీలకు భూమి ఏమైనా యిచ్చామా, లేదా అనేది చూడాలి. ఈ భూసంస్కరణల ద్వారా 50 లక్షల ఎకరాలు వచ్చిందని చెప్పినా కేంద్రప్రభుత్వం వారు 5 లక్షల ఎకరాలకంటే భూమిని పంచలేకపోయారు. మన రాష్ట్రంలో ఎక్కడా కూడా ఈ భూమి పంచ లేదు. ఏమైనా మిగిలిన భూమి ఉంటే సీలింగులోకి రాకుండా ఆ భూమిని చెట్లకు, రాళ్ళకు, కూడా వ్రాసి పెట్టుకొని, భూములు ప్రభుత్వానికి ఇవ్వడం లేదు. ఎందుకు యిట్లాగు చేస్తున్నారు?

శ్రీ కె. వెంకటేశ్వరరావు (కొల్లాపూర్) :— అధ్యక్షా! నేను మా కాంగ్రెసు పార్టీ తరపున ఒక విషయం సభాదృష్టికి తీసుకురాదలచుకున్నాను. ఉదయం జరిగిన సంఘటనమీద మా పార్టీ సభ్యులను సస్పెండు చేసారు.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ వి. శ్రీరాములు :— ఇది జీరో అవరా ఏమిటి?

శ్రీ కె. వెంకటేశ్వరరావు :— ఛైర్ పర్మిషన్‌తో నేను మాట్లాడు తున్నాను. మా పార్టీ సభ్యులు నిరసన వ్యక్తం చేస్తున్న సందర్భంలో నిష్కారణంగా వారిని సభ నుంచి బహిష్కరించడానికి తీర్మానం పెట్టారు.

(అంతరాయము)

శ్రీ యం. వి. వి. రామారావు (రామచంద్రాపురం) :— ఆ సందర్భం అయిపోయింది.

శ్రీ కె. వెంకటేశ్వరరావు :— ఆ సందర్భం అయిపోలేదు, దయచేసి వినండి. I am speaking with the permission of the Chair. I am allowed to speak.

డాక్టర్ కె. వీరయ్య (వేమూరు) :— అధ్యక్షా! పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్. ఇది క్లోజ్ అయిపోయిన ఇష్యూ. దానిపై నిర్ణయం అయిపోయింది, జరగవలసిన చర్చ జరిగిపోయింది. దానిపైన మాట్లాడేందుకు మీరు అనుమతిస్తే క్లోజ్డ్ ఇష్యూను రీఓపెన్ చేసినట్టు అవుతుంది. కాబట్టి వారికి పర్మిషన్ ఇచ్చి దానిని రీఓపెన్ చేయకూడదు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— జరిగిపోయిన దాని గురించి పర్మిషన్ ఏమీ ఇవ్వలేదు.

డాక్టర్ కె. వీరయ్య :— వారు మొదలుపెట్టింది అదే.

Shri K. Venkateswara Rao, :— I am not reopening the issue.

(అంతరాయము)

శ్రీ కె. ఆదెన్న (సంతనూతలపాడు) :— వారు రూలింగ్ మీద మాట్లాడుతున్నారు.

శ్రీ కె. వెంకటేశ్వరరావు :— స్పీకర్‌గారు ఇచ్చిన రూలింగ్‌కు భిన్నంగా నేను ఏమీ మాట్లాడడంలేదు.

శ్రీ పి. వెంకటపతి :— ఈ రోజు నాన్ అఫిషియల్ డే. నాన్-అఫిషియల్ రిజల్యూషన్‌పై చర్చ జరుగుతున్నది. అలాంటప్పుడు ఆ చర్చను ఆపి మరొక అంశంపై చర్చ జరిపే అవకాశం ఏ పరిస్థితులలో, ఏ రూల్ ద్వారా వచ్చిందని అడుగుతున్నాను.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— వెంకటేశ్వరరావుగారూ, నాన్-అఫిషియల్ రిజల్యూషన్‌పై చర్చ జరుగుతున్నది కాబట్టి అది కానివ్వండి.

శ్రీ కె. వెంకటేశ్వరరావు :— నాన్-అఫిషియల్ రిజల్యూషన్ మీద జరుగుతున్న చర్చలలో నేను కలుగజేసుకొని మాట్లాడడంలేదు. With your permission I am making a submission.

(అంతరాయము)

శ్రీ పి. వెంకటపతి :— చర్చ చేయడానికి దొరికిన ఆ కాస్త సమయం ఇట్లా దుర్వినియోగమైపోయింది.

శ్రీ కె. వెంకటేశ్వరరావు :— ఈ సభ నుంచి మమ్ములను బహిష్కరిస్తూ ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానం పాక్షికంగా కొందరు సభ్యులకు మాత్రం వర్తింపజేశారు. ఈ సభ నుంచి కొందరు సభ్యులను మీరు బహిష్కరించిన పద్ధతిని వ్యతిరేకిస్తున్నాను.

(అంతరాయము)

శ్రీ సి. ఆనందరావు :— అధ్యక్షా! మీ అనుమతి లేకుండా మాట్లాడి సభా కార్యక్రమాలకు అంతరాయం కల్పిస్తున్నారు. పోదలచుకొంటే వారు కూడా పోవచ్చు కదా, మమ్ములను ఎందుకు తిప్పలు పెడుతున్నారు?

నాన్-అఫిషియల్ బిజినెస్ జరుగుతున్న సందర్భంలో వచ్చి సభాకార్యక్రమాలకు మళ్ళీ అంతరాయం కలుగజేయాలి ఒక పొలిటికల్ పార్టీ వారు పాలసీపరంగా వచ్చినట్లున్నారు. కార్యక్రమాలకు అంతరాయం కలుగకుండా మీరు ఆదేశించండి. వారు వినదలచుకోకపోతే "నేమ్" చేయండి. వారుకూడా రెండు రోజుల కొరకు పోయివస్తే పోనివ్వండి. అప్పుడు సభ్యులు అంతరాయం కలుగజేశారు కాబట్టి వారిని తొలగించారు, ఇప్పుడు వీరు అంతరాయం కలుగ జేస్తున్నారు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— జరిగిపోయిన అంశం జోలికి పోవద్దని వారిని నేను ఆదేశించాను. అయినా పదే పదే ఆ అంశం గురించి చెపితే రికార్డులోకి పోదు. నేను ఎవరికి పర్మిషన్ ఇస్తే వారు మాట్లాడిందే రికార్డులోకి పోతుంది.

(అంతరాయము)

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :— అధ్యక్షా! పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్. సభలో ఒక నాన్-అఫిషియల్ రిజల్యూషన్ మీద చర్చ జరుగుతున్నప్పుడు మరొక ఇష్యూను తీసుకువచ్చి అంతరాయం కల్పించడం న్యాయం కాదు. ఈ ఇష్యూ అయిపోయిన తరువాత వారిని మాట్లాడమనండి. వారికి మీరు పర్మిషన్ ఇచ్చారా? సభను ఆర్డర్‌లో పెట్టండి. శ్రీరాములుగారు లెగ్స్‌పై వున్నారు. ఆయన మాట్లాడుతున్నాడు కదా. ఆయన మాట్లాడుతున్న సందర్భంలో ఇంకొకరిని ఇట్లా అనుమతిస్తే ఎట్లా?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— స్పీకర్‌గారు ఇచ్చిన రూలింగ్ విషయంపై ఏ మెంబరు మాట్లాడినా నేను అనుమతించడంలేదని స్పష్టంగా చెప్పాను.

శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్ అలీ :— అధ్యక్షా! పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్. నేను మనవిచేసేది ఏమిటంటే సమయస్ఫూర్తిగా వారు అభ్యంతరం తెలియజేయ వలసివుండింది. కాని సమయస్ఫూర్తిగా యుటిలైజ్ చేసుకోకుండా తమరు ప్రకటించిన తరువాత కొంత మంది మినహాయింపబడినట్టుగా వారు భావించి ఇక్కడకు వచ్చి దానిని రీఓపెన్ చేయడం ధర్మం కాదు. వారి పేర్లు లేక పోవచ్చు. నేరం ఒకళ్ళది అయితే శిక్ష ఇంకొకళ్ళకు వుండవలసిన పని లేదు. ఆ సమయాన్ని వాళ్ళు కోల్పోయారు. ఆ సమయం ఇప్పుడు కావాలని వాంటెన్‌గా క్రియేట్ చేసుకోవడం ధర్మంకాదు. నా పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ మీరు విన్నారు కనుక చర్చ కొనసాగించాలని కోరుతున్నాను. ఇంతకంటే ఎక్కువ అవసరంలేదు.

(అంతరాయము)

శ్రీ ఎస్. రాఘవరెడ్డి :— వీరు అప్పుడు లేరు. కాబట్టి మళ్ళీ ఇప్పుడు వచ్చి గోల చేయడం, ఈ తీర్మానాన్ని ఆపే పద్ధతి ఏమిటి?

శ్రీ కె. వెంకటేశ్వరరావు :— మేము అప్పుడు ఉన్నాం.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— అప్పుడు వెల్‌లో కూర్చున్నవాళ్ళందరినీ సస్పెండ్ చేశారు. సస్పెండ్ చేశాక అవతలకు పోయి మళ్ళీ రావడం తగునా మీకు?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— భూ సంస్కరణల విషయం ముఖ్యమైంది. ఇంత ప్రజా ప్రాముఖ్యంగల విషయం మీద చర్చ జరుగుతున్నప్పుడు అబ్‌స్ట్రక్ట్ చేయడం మంచిది కాదని మిమ్ములనందరినీ రిక్వెస్ట్ చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. ఆనందరావు :— అధ్యక్షా! ఉదయం ఎవరైతే సభా కార్యక్రమాలకు ఆటంకపరిచారో వారిని గుర్తించి స్పీకరుగారు "నేమ్" చేయడం, రిజల్యూషన్ పాస్ చేయడం జరిగింది. కాని తమను "నేమ్" చేయలేదనే బాధతో కొందరు వచ్చి ఇప్పుడైనా అబ్‌స్ట్రక్ట్ చేస్తే "నేమ్" చేస్తారనే భావంతో వుండవచ్చు. అందువల్ల ఈ అబ్‌స్ట్రక్షన్‌కు అనుమతి ఇవ్వవద్దని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ (కాంగ్రెస్ సభ్యులను ఉద్దేశించి) :—స్పీకరుగారు రూలింగ్ ఇచ్చారు, ఆ రూలింగ్‌ను క్వశ్చన్ చేసే విధానం మంచి సాంప్రదాయం కాదు. మీలో సీనియర్ సభ్యులు కూడా ఉన్నారు.

(అంతరాయం)

నా పర్మిషన్ లేకుండా ఎవరు మాట్లాడినా రికార్డులోకి పోదు. అనధికార తీర్మానంపై మాట్లాడేందుకు నేను శ్రీరాములు గారికి అవకాశం ఇచ్చాను.

(అంతరాయం)

శ్రీ వి. శ్రీరాములు :— అధ్యక్షా ! భారతదేశంలో గత కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాలు భూ పరిమితి చట్టాలు తెచ్చి వాటికి అనేక రకాల తూట్లు పొడిచిన సంఘటనలు మన ముందు ఉన్నాయి. ఎందుకంటే ఈ చట్టాన్ని తెచ్చిన ప్రభుత్వాలే వాటిని అమలు చేయకుండా వున్నాయి. ఏదో మొక్కుబడిగా మాత్రం చట్టాలు తేవడం జరిగింది. ఈ చట్టాలు మేము తెచ్చామనే ఘనత కోసం మాత్రం కేంద్రంలోనూ, రాష్ట్రాలలోనూ వున్న కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాలు సీలింగ్ చట్టాన్ని తెచ్చాయి.

(శ్రీ కె. వెంకటేశ్వరరావు, శ్రీ కె. వి. సుబ్బారెడ్డి, శ్రీ నారాయణరావు, శ్రీ చంద్రశేఖర్ ఇతర కాంగ్రెస్–ఐ సభ్యులు తమ తమ స్థానాలలో నిలుచున్నారు)

మ॥ 12-50 కాంగ్రెసు వారికి గ్రామీణ ప్రాంతాల్లోని బడుగు, బలహీన వర్గాల వారి మీద ప్రేమ లేదని మాత్రం చెప్పుతున్నాను. సీలింగు పేరుకు మాత్రమే తెచ్చారు. గాని చిత్తశుద్ధి లేదు. అమలు జరిగే తీరుని బట్టి మనకు అర్థమవుతున్నది. బీహారులో చూడండి, ఉత్తరప్రదేశ్‌లో చూడండి ? మధ్యప్రదేశ్‌లో చూడండి ? సీలింగు అమలు సరిగా లేని కారణంగా ఇవాళ

వేలాదిమంది వ్యవసాయ కార్మికులు అనేక ఉద్యమాలు చేస్తున్నటువంటి సంఘటనలు ఉన్నాయి. ప్రతినిత్యం పోలీసుల తూటాలకు గురిఅవుతున్న విషయాలు మనం పత్రికలలో చూస్తున్నాము. ఇవాళ దేశం మొత్తంలో....

(ఇంటరప్షన్)

కాంగ్రెసు పార్టీకి భూ సంస్కరణలు, గ్రామీణ ప్రజలకు వ్యతిరేకమా ?.... దేశంలో యీ సీలింగును అమలుపరుస్తున్నటువంటి విధానంలో కాంగ్రెస్ పార్టీ పూర్తిగా వైఫల్యం చెందింది.... ...

(ఇంటరప్షన్)

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—అనధికార తీర్మానం మీద చర్చ జరుగుతున్నది........ కూర్చోమని ఫైనల్‌గా రిక్వెస్టు చేస్తున్నాను. వెంకటేశ్వర రావుగారు........

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ వి. శ్రీరాములు :— ఈ విషయంలో ప్రజాస్వామ్య మనుగడకు ముప్పు తెస్తున్నారు. ఢిల్లీలో నోరు నొక్కి ప్రజాస్వామ్యానికి వ్యతిరేకంగా ప్రవర్తిస్తున్నారు. ఇటువంటి విధానాలను ప్రజలందరు కూడా నిరసించాలి.

(ఇంటరప్షన్)

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— హౌసు తీవ్రమైన భూసంస్కరణల విషయాన్ని, అనధికార తీర్మానాన్ని చర్చిస్తున్నది, దయచేసి తీర్మానం అయ్యేంతవరకు ఆగండి ?

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ కె. వి. సుబ్బారెడ్డి (నెల్లూరు) :—మాకు అవమానం జరిగింది. మీరు రక్షించవలసిన అవసరం ఉంది. మార్షల్స్ మమ్మల్ని బలవంతంగా పంపడం జరిగింది. మా పేర్లు మీరు చెప్పలేదు. గౌరవ స్పీకరుగారు నేమ్స్ చెప్పినప్పుడు మా పేర్లు లేవు. మాకు ఇప్పుడు అర్థమవుతున్నది. మమ్మల్ని బలవంతంగా మార్షల్స్ బయటికి గెంటినప్పుడు మా రక్షణకు రావలసిన అవసరం ఉన్నది. మా గౌరవాన్ని కాపాడవలసిన బాధ్యత మీకు ఉన్నదా. లేదా ? మా రెస్క్యూకు రావలసినదిగా కోరుతున్నాను.

(ఇంటరప్షన్)

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—నేను ఎలా చేయను........

శ్రీ కె. వి. సుబ్బారెడ్డి :—నేమ్ చేయలేదు. నేమ్ చేయకుండా బలవంతంగా ఈ విధంగా చేయడం........

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—అప్పుడు రెయిజ్ చేయలేదు. అయి పోయిన తరువాత ఇపుడు ఏమిటి ?

శ్రీ వి. శ్రీరాములు :—వ్యవసాయ కూలీలకు భూమి ఇవ్వకూడదనా అభివృద్ధి నిరోధక చర్యలు తీసుకోబోతున్నారా ? వారు అభివృద్ధినిరోధకులా నాకు అర్థం కావడం లేదు. కాంగ్రెసు వారు ఈ విధంగా డిస్టర్బ్ చేయడం సబబు కాదు.

(ఇంటరప్షన్)

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— అనధికార తీర్మానం చేపట్టబడింది వెంకటేశ్వరరావు గారు, మాగ్జిమం పీరియడ్ అయిపోయింది. అనధికార తీర్మానంపై జరిగే చర్చ తప్ప మిగతా ఏమి కూడా నేను ఎలౌ చేయను ఎవరు మాట్లాడినా కూడా రికార్డులలోకి పోదు.

(ఇంటరప్షన్)

(కాంగ్రెసు ఐ కి చెందిన సభ్యులు కొందరు స్పీకర్ పోడియంలోకి వెళ్లారు)

మ॥ 1-00 శ్రీ కె. వి. సుబ్బారెడ్డి :—మాకు జరిగిన అవమానం గురించి చెప్పుకోవడానికి మాకు అవకాశం ఇస్తే మేము వూరుకుంటాము.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—అలాగే. మీరు సీట్లలో కూర్చోండి.

(కాంగ్రెస్ సభ్యులు వారి, వారి సీట్లలో కూర్చున్నారు)

శ్రీ వి. శ్రీరాములు :— అధ్యక్షా ! చర్చను మధ్యలో ఆపి వారి పర్మిషన్ ఎలా యిస్తారు ?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—శ్రీరాములుగారూ, మీరు కూర్చోండి.

శ్రీ వి. శ్రీరాములు :—ఈనాడు దేశంలో వున్నటువంటి సమస్య ఏవయితే వున్నాయో...........

Mr. Deputy Speaker :—The House now stands adjourned meet again at 8-30 A.M. tomorrow.

(The house then adjourned at 1.04 P.M to meet again at 8-30 A.M. on Saturday, the 18th March, 1989).